VIª jaro. — Nº 70 | Unu numero : 6 SPESDEKOJ (15 centimoj) | 20 Januaro 1910

ESPERANTO

OFICIALA ORGANO DE UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

KAJ DE INTERNACIA INSTITUTO DE ESPERANTO

Duonmonata Internacia Gazeto

Direktoro : HECTOR HODLER

Dum la lasta duonmonato

La diversaj komisionoj por organizado de la Kongreso de U. E. A. en Augsburg, estas nun elektataj.

La ĉiean viveco de Esperantio pruvas la bonaj rezultatoj de la rebalotado de ĝiaj Delegitoj.

Laŭ la jurnalo " AERO " la fame konata filantropo S-ro Deutsch, de la Meurthe, fariĝis Esperantisto.

Specialaj Komisionoj

Nia unua Esperantia Kongreso

Tre ofte okazas, ke Delegitoj aŭ simplaj esperantianoj skribas al la Centra Oficejo de U. E. A. por proponi la kreon de nova servo, aŭ ian ŝanĝon en la Statuto aŭ en la regularoj de la jam ekzistantaj servoj. Ĝis nun, la Komitatano komisiita por la Fako kiun koncernas tiuj proponoj sola pristudis ilin, kaj prezentis pri ili raporton al siaj kolegoj de la Komitato.

Sed, nuntempe, la Fakestroj de Esperantio ne plu sufiĉas por tia tasko. Unue ĉar, kun la konstanta ĝojiga kreskado de nia Asocio, la nombro de la proponoj studotaj fariĝis tiel granda, ke ĉiu el ili trudas laboron tro gravan por izolaj personoj, kaj due, ĉar ekzistas nun en Esperantio multe da membroj kiuj dediĉas al ĝi sian sindonemecon, kiuj havas intereson moralan aŭ eĉ monan en ĝia prosperado, kaj kies konsilojn kaj helpon, laŭ simpla justeco kaj prudenteco, U. E. A. devas oficiale uzadi.

Por tiu celo mi proponas la kreadon de diversaj komisionoj prezidotaj de la koncernataj Fakestroj. Tiuj Fakestroj rondirigos inter iliaj membroj kajeron, sur kiuj ĉiuj komisionanoj donos sian opinion pri la temoj kiuj koncernos ilian kompetentecon. Ili havos ankaŭ la taskon, studadi la demandon submetitajn de niaj membroj al la Komitato, raporti kaj ellabori pri ili projektojn, pri kiuj definitive decidos la Fakestroj.

La membroj de tiuj komisionoj estos elektataj inter la esperantianoj, Delegitoj, Konsuloj aŭ simplaj membroj, kiuj montris, per sia ĝisnuna agado, specialan kapablecon en iu fako. Ili estos elektataj de la koncernata Fakestro, kiu publikigos ĉiujn nomojn en la oficiala jurnalo kaj en la oficiala jarlibro de U. E. A. La elektitoj konservus sian oficon dum la tuta tempo, dum kiu funkcios la dirita komisiono; sed la Fakestro havos, ĉiutempe, la rajton fordanki la tutan komisionon ĉu en la momento kiam ĝia speciala tasko estos finita ĉu en la okazo se li juĝus, ke ĝi ne plu povas taŭge labori.

Tiel do verŝajne estos, en la komenco; sed mi antaŭvidas ke ni iom post iom enkondukos laŭstatute, en tiujn komisionojn, membrojn balotitajn de iuj fakaj esperantaj asocioj aŭ korporacioj, ekzemple, direktantojn de Esperantiaj Entreprenoj por la Komerca Komisiono, k. c... Tio ebligos, ke la interesatoj mem, pli aktive partoprenu en la organizado de la servoj, kiujn ili bezonas kaj uzas.

Inter aliaj utiloj de tiuj komisionoj, mi speciale citos tiun ĉi, ke ĝi permesos pli facile uzi ĉiujn fortojn kaj sindonemojn kiuj estas troveblaj en Esperantio, sed kiuj, ĝis nun, ne ĉiam povis esti eltrovataj. Plie, la laboro farota en la komisionoj montros klare, kiuj el la Esperantianoj plej taŭgas por esti Fakestroj, kaj tiel liveros por la venontaj porkomitataj balotoj, riĉan liston da talentaj homoj.

Tiuj komisionoj estas absolute necesegaj por la bona organizo de la unua kongreso en Augsburg. Ni antaŭvidas ke ni havos tie, verŝajne ses laborajn kunvenojn. Supozante, ke ĉiu daŭros du horojn, oni facile komprenos ke ni povos fari bonan laboron dum ili, nur se la tagordo estos tre klare kaj tre precize difinita kaj se la demandoj estos zorge esploritaj. Propono devos esti enskribata sur la tagordo, nur se ĝi estos ricevita en nia Centra Oficejo, du monatojn, antaŭ la kongreso, tiel ke la koncernata komisiono havu sufiĉe da tempo por ĝin studadi, kaj raporti pri ĝi al la Komitato.

Mi de nun antaŭvidas la neceson de jenaj komisionoj :

1ª *Administrada Komisiono.* — Ŝanĝoj kaj aldonoj en la statutoj. — En tiu komisiono estos bezonataj juristoj kiuj konsentus zorge studadi nian statuton kaj niajn regularojn, tiel ke ili fariĝu speciale kompetentaj pri *Esperantia juro*.

2ª *Kongresa Komisiono.* — Organizado de niaj kongresoj, Regularo de la kunvenoj kaj de la diskutadoj. — Tiu komisiono enhavos aparte la lokan organizan komitaton.

3ª *Financa Komisiono.* — Kontrolado de la kalkuloj, starigo de la buĝeto, kreo de novaj monrimedoj k. c...

4ª *Turisma Komisiono.* — Gvidfolioj, gvidlibroj, vojaĝoj, libertempaj kolonioj, esperantiaj hoteloj k. c...

5ª *Komerca Komisiono.* — Servoj farotaj al la Esperantiaj entreprenoj. Servo de komercaj informoj. Klopodoj al registaroj aŭ al internaciaj institucioj pri pliperfektigo de la poŝtaj, fervojaj k. c. servoj.

6ª *Junula Komisiono.* — Propagando por U. E. A. en la lernejoj, Vojaĝstipendioj. Interŝanĝado de infanoj. Kreo de gimnaziaj kaj studentaj kluboj. Universitataj gvidfolioj, organizo de kursoj pri internaciaj konoj (Komerco, banko, transportiloj, k. c.) per Esperanto.

7ª *Labora Komisiono.* — Dungado, Helpado al vojaĝantaj laboristoj. Mutualismo. Kreo de Labora Fako.

8ª *Virina Komisiono.* — Interŝanĝado de junulinoj. Helpado al studentinoj kaj vojaĝantaj sinjorinoj.

9ª *Esperanto-oficeja Komisiono.* — Organizo de Esp. Of. Rimedoj por instigi ilian kreadon kaj uzadon k. c.

Kiel oni vidas el tiu programo, kiu estas entute la programo de nia Asocio, la laboro mankos nek por la kreotaj komisionoj, nek por la Komitato, nek por la Delegitoj kaj membroj kiuj ĉeestos niajn kunvenojn. Ĉiu Esperantiano kiu havas ian kompetentecon pri la diversaj suprecitaj temoj kaj intencas fari proponojn diskutotajn dum nia kongreso, bonvolu ilin sendi kiel eble plej baldaŭ al la Centra Esperantia Oficejo. Inter la aŭtoroj de la plej bonaj el tiuj proponoj, la Fakestroj elektos, — se kiel mi esperas, ili aprobos nian projekton, — la necesajn Komisionojn por ilin studi, kaj tiel, per tia zorga antaŭpreparado, nia unua Esperantia Kongreso prezentos, pro sia bonordeco kaj seriozeco, aspekton de vera parlamenta kunvenaro, riĉa je ĝojigaj kaj progresigaj rezultatoj.

TH. ROUSSEAU,
Komitatano de U. E. A.

SOCIA VIVO

JURO

kiel estas balotata la Brita Parlamento. Kelkaj kutimoj de la balota vivo.

Dum Januaro okazas en Granda Britujo la ĝenerala balotado de la ĉambro de Komunumoj. Estas interese havi kelkajn detalojn pri la sistemo uzata en Britujo, kiu estas sufiĉe komplika. Efektive, pri tio kiel pri aliaj punktoj, la konstitucio ne estis farita en unu fojo ; ĝi estas nur kolekto de leĝoj kaj kutimoj.

La nuna reĝimo datas de 1832. Antaŭ tiu epoko la nombro de la deputatoj estis fiksita en fantazia maniero. Tio venis precipe de la plena transformiĝo de Britujo, kiu antaŭe agrikultura lando fariĝis industria. Urboj kiel Manchester, Birmingham fariĝis tre gravaj, kaj malgraŭ tio la antaŭa sistemo de reprezentado daŭris. Grandaj urboj havis neniun deputaton, dum malgravaj dezertiĝintaj urbetoj nomitaj « putritaj urbetoj » sendis unu aŭ du. Tiu sistemo ĉesis en 1832.

Laŭ la nunaj leĝoj la Komunuma ĉambro estas balotata por 7 jaroj ; ĝi enhavas 670 deputatojn, el kiuj 465 por Anglujo, 103 por Irlando, 72 por Skotlando, 30 por Wales. En ĉiu lando la deputatoj estas dividataj laŭ trispecaj balotrondoj : urbaj balotrondoj, kamparaj balotrondoj, universitatoj. Por esti balotantoj, diversaj kondiĉoj estas bezonataj. En la urboj estas balotantoj ĉiuj burĝidoj ĝuintaj voĉdonrajton antaŭ 1831, la bienuloj aŭ luantoj okupantaj de unu jaro nemeblitan ĉambron aŭ pagintaj la imposton de la malriĉuloj, fine la luantoj ĉe meblitaj domoj, kiuj estas de unu jaro en loĝejo, kiu senmebla valoras 100 Sm. jare. En la kamparoj estas balotantoj diversaj bienuloj kaj luantoj laŭ sufiĉe komplikaj sed larĝaj kondiĉoj. En la Universitatoj, estas balotantoj jen la agregatoj, studentoj kaj diplomitoj, jen la profesoroj kaj « majstroj » ; la reguloj varias laŭ la universitatoj.

Ĉiuj balotantoj devas esti anglaj, dudek, unu jaraj minimume, libere disponi sian bienon. En 1891 leĝo donis la voĉdonrajton al ĉiuj, kiuj simple povas pruvi, ke ili posedas hejmon. Ĉiuj anglaj regnanoj estas elekteblaj, escepte pro neindeco civila aŭ pro sia ofico, k. e., liverantoj de la registaro. Laŭleĝe la kandidatoj garantias sumon da 1.000 Sm. por la bolotelspezoj. Parlamentano elektita je salajrata ofico devas eksiĝi, sed sen tio li ne rajtas eksiĝi. Estas notinde, ke ĉiu regnano povas voĉdoni en pluraj balotrondoj se en ĉiu el ili li plenumas la necesajn kondiĉojn ; ekz. urbano posedanta bienon en la kamparo povas voĉdoni en urbo kaj kamparo. Li povas tion fari tiom pli facile, ke la balotado ne okazas la saman tagon en la lando. La kandidato kiu ne havas konkuranton estas elektata senbalote. La balotoj ĉiuokaze estas farataj nur je relativa plimulto.

Plej ofte la Komunuma ĉambro estas forpermesata de la reĝo antaŭ la sepjara periodo. Tiu privilegio apartenas ekskluzive al la regnestro. La tagoj de la balotado estas elektataj de la « returning officiers », sed la registaro rajtas difini en kiuj balotrondoj komencos la balotado. Per tio ĝi influas, ĉar la registaro ĝenerale komencigas la balotadon en la regionoj por ĝi favoraj, esperante, ke la aliaj pli dubaj sekvos. Post la kunvoko de la balotantoj la kandidatoj enskribiĝas ; ĉiu devas esti proponata de almenaŭ dek regnanoj. Kiel dirite balotado okazas nur se estas pli ol unu kandidato ; ĉirkaŭ 200 deputatoj estas elektataj senbalote, ĉar ili estas solaj kandidatoj.

La necesega helpanto de la balota batalado estas la « canvass » ; ĝi estas viro aŭ virino — ĉar la virino aktive partoprenas en la balotoj — kiu havas la taskon kolekti kiel eble plej multe da voĉoj por sia mastro, disdoni prospektojn kaj voĉdonilojn, esti ĝentila, afabla al ĉiuj.

Per sia fervoro, la « canvass » iafoje okazigas komikajn scenojn. Ekzemple, oni citas kandidatedzinon, kiu promesis kison al kiu voĉdonos por ŝia edzo ! Cetere, la balotaj kunvenoj estas trankvilaj kaj ĝentilaj. Fine, alvenas la granda tago : oni voĉdonas de la sepa matene ĝis la oka vespere ; la voĉdonado estas ne sekreta,

La ofico de deputato estas sensalajra ; tamen la « speaker » aŭ prezidanto ricevas 50.000 Sm. jare. Tia estas la sistemo angla, kiu prezentas diversajn malsamajojn kompare kun la sistemoj de la aliaj parlementaj landoj.

W. K. (London).

KOMERCO

La progreso de la eksterkomerco en Japanujo

La grava oficiala verko « Kompara Statistiko de la Eksterkomerco dum 41 Jaroj » jus eldonita de Financa Departemento estas bona fundajo por pripensi, kiamaniere nia eksterkomerco disvolviĝis depost la unua jaro de Meiĝi, kaj donas al ni ankaŭ multajn instruojn por la estonto.

I-e. — Ĝi rimarkigas nin pri la mirinda progresado en la sumo de eksportoj kaj importoj. En la I-a jaro de Meiĝi (1868) eksportoj de Japanujo sumis nur Sm. 15,553,473 en valoro, kaj importoj Sm. 10,693,072, kune Sm. 26,246,545. Sed en 1908, la sumo de eksportoj estis Sm. 378,245,673 kaj de importoj Sm. 436,257,462, entute Sm. 814,503,135. Tio ĉi montras, ke la eksportoj plimultiĝis dudek-kvaroble, la importoj kvardekoble, kaj la tuta interkomerco tridek-unuoble. Kaj escepte dum la jaroj, en kiuj okazis grava konfuzo en la regno (ekzemple : la Formosa almilitado de 1874, la enlanda malpaco de 1877 k. t. p.) la eksterkomerco ĉiujare faris regulan progresadon. Sed ni devas pripensi, ke tiu rapida kaj regula progresado precipe devenas de tio, ke nia eksterkomerco nur malmulte havis rektan interrilaton kun la monda komerca movado ; tial, en la lastaj jaroj post la militado de 1904 — 5, en kiuj prosperis rektaj eksportoj kaj importoj sen pero de alilandaj negocistoj, ĝi tuj ricevis fortan ekbaton pro la paniko de la ekonomia rondo de Ameriko kaj pro la malbonrikolto kaj malkariĝo de arĝento en Ĥinlando, k. t. p. De nun kompreneble nia komercado estos ĉiam tuŝita de la komercaj cirkonstancoj de la mondo, kaj estas dubinde, ĉu ĝi povus daŭrigi por ĉiam la progresadon tiel same, kiel en la estinto. Krom tio, en la pasintaj jaroj Japanujo precipe eksportis krudajn produktaĵojn kaj importis fabrikaĵojn, sed pli malpli frue tia primitiva maniero de komercado devas esti ŝanĝita, kaj sendube en ĉiuj punktoj fariĝos grava ŝanĝo ; ni do ne povas konkludi pri la estonto nur de la estinto. Nune, la sumo de eksterkomerco de Japanujo viciĝas je la 14-a rango en la mondo, kaj ĝia porcio por unu persono estas je la 24-a. Por ke ĝi povu konkuri kun tiu de ĉefaj gravaj landoj, ĝi devas kreski dekfoje pli granda, kaj ni povas diri, ke nia eksterkomerco ankoraŭ ne estas en stato kontentiga.

2-e — En tiuj 41 jaroj tute ŝanŝiĝis la stato de komerchavenoj. En la unuaj jaroj de Meiĝi, Yokohama, Kobe, Nagasaki, Hakodate kaj Niigata estis nomataj « Kvin Komerchavenoj » kaj la eksportoj kaj importoj de Japanujo estis farataj nur en tiuj kvin havenoj kaj en Osaka. Ĉe ĉiuj tiuj havenoj, escepte en Niigata, la eksterkomerco grade progresis. Tamen de tempo, kiam estis malfermitaj du aliaj havenoj Shimonoseki kaj Hakata en 1885 kaj poste Moĵi, Karatsu, Kuchinotsu kaj ceteraj havenoj, grava ŝanĝo okazis en la vico de komerchavenoj. En 1908, laŭ la sumo de eksportoj ili ordiĝis kiel jene :

Yokohama. Kobe, Osaka, Moĵi, Shimonosefii, Wakamatsu, Shimizu, Nagasaki, Tsuruga, Otaru, Nagoya, Kuchinotsu, Yokkaichi k. c.

Kaj laŭ la sumo de importoj :

Kobe, Yokohama, Osaka, Moji, Nagasaki, Yokkaichin, Murora, Taketoyo, Otaru, Shimonoseki, Tsuruga, Niigata, Shimizu k. c.

La eksportoj kaj importoj de Nagasaki, la plej malnova komerchaveno malfermita al alilando, kreskis nur per 50 0/0 da plimultiĝo kompare kun la unuaj jaroj de Meiĝi, dum ĉe la novaj havenoj Moĵi, Taketoyo, Yokkaichi, Tsuruga, Shimizu k. c. nia eksterkomerco kreskis mirinde tre rapide. La sumo de eksterkomerco de Yokohama, en tiuj 41 jaroj fariĝis dekoble pli granda, tiu de Osaka kvinoble, kaj de Kobe kvaroble, kaj nuntempe ekzistas pli ol 10 havenoj en-kaj-eksportantaj jare 2 milion *yen* en valoro. Tia leviĝo kaj falo de havenoj precipe dependas de apero aŭ ĉeso de novaj produktaĵoj kaj perfektiĝo aŭ ne de interkomunikigilo, kaj ni estas konvinkitaj, ke eĉ haveno nature tre favorita ne povas prosperi, se oni ne penas ĉiam ĝin progresigi.

3-e. — La interkomerco kun ĉiuj traktitaj landoj ĝenerale progresis laŭ la vastiĝo de nia komerca limo, sed la proporcio de progreso estis tre diversa, kaj sekve la vico de tiuj landoj tute ŝanĝiĝis. En la unuaj jaroj ni havis traktitajn landojn nur ses, t. e. Britujo, Francujo, Germanujo, Italujo, Ĥinujo, kaj Unuigitaj Ŝtatoj Amerikaj, sed en 1908 ni jam havis 34 da ili.

La eksportoj al Britujo en 1873 sumis nur Sm. 5,600,000, tamen Britujo tiam estis la ĉefo de la aĉetantoj de Japanaj komercaĵoj ; la aliaj viciĝis laŭorde : Ĥinujo, U. Ŝ. A., Francujo, Italujo kaj Germanujo. En 1908 la vico de ĉefaj aĉetantaj landoj estis kiel jene :

1. Unuigitaj Ŝtatoj A. — 2. Ĥinlando. — 3. Francujo. — 4. Koreujo. — 5. Britujo. — 6, Hongkong. — 7. Kwangtung (Sud-Manĉurio). — 8. Brita Hindujo. — 9. Italujo. — 10. Germanujo. — 11. Markolaj Kolonioj (Malajo). — 12. Aŭstralio.

Eksportoj al Unuigitaj Ŝtatoj en 1908 sumis Sm. 121,990,000, kaj en la lastaj 30 jaroj plimultiĝis dudek-naŭoble. Tiuj al Koreujo tre rimarkinde progresis kaj en la 25 jaroj de 1884 — 1908 la sumo pligrandiĝis naŭdek-unuoble. Kaj al ĉiuj 12 supercititaj landoj ni eksportis po pli ol 5 milion Sm. en valoro (tio egalas kun la eksportoj al Britujo en 1873). Pro la fakto ni vidas, ke nia eksterkomerco kreskas laŭ la disvolviĝo de la nacio ekster la patrolando, ĉar en Koreujo, en Kwantung, en Havajo aŭ en Sud-Ameriko, la plejmulto el aĉetantoj de niaj komercaĵoj estas japanoj mem.

La landoj, de kiuj ni aĉetas, en 1873 estis laŭorde Britujo, Ĥinlando, Francujo, U. S. A. kaj Germanujo ; kaj de Britujo, la ĉefa aĉetato de ni, tiam ni importis nur Sm. 11,900,000 en valoro. En 1908 niaj gravaj aĉetaoj viciĝis kiel jene :

1. Granda Britujo. — 2. Unuigitaj Ŝtatoj A. — 3. Ĥinlando. — 4. Brita Hindujo. — 5. Germanujo. — 6. Nederlanda Hindujo. — 7. Koreujo. — 8. Kwangtung. — 9. Franca Hindujo. — 10. Belgujo. — 11. Francujo. — 12. Egiptujo.

Kaj en tiu jaro, de Britujo ni aĉetis Sm. 107,800,000 en valoro, t. e. la naŭoblo de la sumo de 1873, kaj estis 8 landoj, de kiuj ni importis po pli ol 10 milion Sm. en valoro. Nia aĉeto de Francujo nur duobliĝis en tiuj ĉi 36 jaroj, sed tiu de Unuigitaj Ŝtatoj pligrandiĝis sepdek-sesoble, de Germanujo dudek-trioble kaj de Brita Hindujo ja ducent-sesdekoble. Tiu ĉi mirinda plimultiĝo de nia importo de Hindujo devenas de la ĉiam kreskanta postulo por kruda kaj senkernigita kotonoj, kiuj ĉe ni estas materialo por fabriko kaj reeksporto. La importo el Britujo rilate ne progresis, kaj la ĉefa kaŭzo estas konkurenco de Ameriko kaj Germanujo, — britaj feraĵoj kaj ŝtalaĵoj, lokomotivoj kaj vagonoj estis grade anstataŭitaj de tiuj el Ameriko kaj Germanujo. Nun en Japanujo ĝenerale malkreskas postulo por fabrikaĵoj, kaj kontraŭe grade pligrandiĝas postulo por krudaj materialoj. Sendube tiu ĉi inklino ankaŭ kaŭzis la rapidan plimultiĝon de importoj el landoj produktantaj krudaĵojn kaj la rilatan malpliiĝon de tiuj el landoj, kiuj precipe liveras fabrikaĵojn.

4-e. — Rimarkinda ŝanĝo okazis ankaŭ ĉe komercaĵoj. Ĉirkaŭ 1880, rizo kaj aliaj grenoj estis niaj ĉefaj komercaĵoj eksportataj, sed nun ili fariĝis unu el la plej gravaj importaĵoj, kaj la valoro de grenoj enportitaj en 1904 atingis 73 milion *yen*. Kvankam importo de grenoj estas tre ŝanĝema, tamen, ke la enlanda provizo de ili ĉiujare mankas, estas nedisputebla fakto. Fantaziaj objektoj ankaŭ estis unu el la ĉefaj eksportaĵoj en la unuaj jaroj, sed nun ni ne vidas progreson ĉe ili. Eksporto de lakitaĵoj preskaŭ ne progresis de dek jaroj, eĉ nun ĝi montras malkreskon. Kontraŭe, eksporto de marproduktaĵoj kreskis ĝis sepoblo ; eksporto de *ŝojn* kaj *sake* ankaŭ multe pliiĝis kaj la celitaj lokoj ĉefe estis Koreujo, Havajo kaj ceteraj landoj, en kiuj loĝas multaj japanoj. Jaron post jaro progresis eksporto de kruda silko, silkaĵoj kaj kotonaj ŝtofoj, kaj ili fariĝis la plej gravaj eksportaĵoj de Japanujo. La valoro de kruda silko eksportita en 1908 estis Sm. 117,200,000. Jen ĉefaj komercaĵoj ordigitaj laŭ la sumo de eksporto en 1908 :

Kruda silko, silkaj ŝtofoj, kotonaj ŝtofoj, kupro, ŝtonkarbo, teoj, alumetoj, porcelanoj, trikaĵoj, kruda kanabo, desegnitaj mataĵoj, kamforo, ŝipoj, pajloplektaĵoj.

Kaj eĉ la pajloplektaĵoj sumis Sm. 3,200,000. Kupro ne pliiĝis en kvanto, sed nur la valoro rimarkinde plikariĝis. Alumetoj restis preskaŭ senprogresaj de dek jaroj. Unuvorte, en la unuaj jaroj niaj ĉefaj eksportaĵoj estis nur senkonkurencaj, al ni specialaj produktaĵoj, sed lastatempe tiaj komercaĵoj grade malmultiĝis ĉe nia eksterkomerco, kaj nun ĝi grandparte konsistas el komercaĵoj konkurataj de ĉiuj landoj.

Ĉe importoj, unue ni vidis nur malgrandajn « fremdajn komercaĵojn », sed poste grade plimultiĝis importoj de feraĵoj kaj drogoj, kaj drogoj importitaj en 1908 valoris Sm. 18,570,000. Petrolo, paperoj kaj koloriloj ankaŭ tre pliiĝis ; paperaĵoj importitaj en 1908 valoris Sm. 6,380,000. Ferlado kaj vitroplato, kiuj estis antaŭe ĉefaj importaĵoj, kompare ne pliiĝis. Vagonoj, ŝipoj kaj horloĝoj ankaŭ ne plimultiĝis pro la progreso de enlanda fabrikado. Interalie mirinda plimultiĝo de importo ni vidiĝas ĉe grenoj kaj sterkoj ; la valoro de importitaj sterkoj kvardekoble pliiĝis en la lastaj 30 jaroj kaj sumis en 1908 Sm. 43,500,000. La ĉefaj komercaĵoj enportitaj en 1908 laŭvalore ordiĝas kiel jene :

Kotono, fero kaj ŝtalo, rizo, olerestaĵo (sterko), sukero, ŝaflano, soja fabo, trikaĵoj, faruno, drapoj, drogoj.

Kotono, la unua importaĵo, sumis Sm. 109,000,000. Ĝenerale niaj importoj estas en tre bona stato, ĉar ni vidas ĉe ili inklinon de plimultiĝo de krudaj komercaĵoj, kio montras la progreson de niaj industrioj. Sed la plimultiĝo de importo de grenoj kaj aliaj manĝaĵoj estas bedaŭrinda.

Ĉis nun la enirimpostoj de Japanujo estis tre malaltaj, kaj nia eksterkomerco faris tiun ĉi progreson sen grava ŝtata protekto, preskaŭ en la maniero de libera komercado. Tio pruvas, ke la nacio mem havas la povon disvolvigi sian eksterkomercon. Jam estas la fakto : certe ni povas esperi bonan estonton.

Japana Esperantisto.

GEOGRAFIO

Landa statistiko pri la fervojoj

Ni faru iom da statistiko kaj vidu, kio nuntempe estas tiu admirinda fervoja industrio, kiu ne estas ankoraŭ jarcenta.

Ĉu oni imagas ke la longeco de la normalaj fervojoj estis, en 1907, por la tuta terglobo 957 2 8 kilometroj. La kosto de tiu longega fervojaro atingis 100 miliardojn da Sm. Fakto ofte nekonata estas, ke la pligranda parto de tiuj fervojoj estas en Ameriko (487 506 kilometroj) ; Usono sola posedas 369.991 kilometrojn, t. e., 49.000 kilometrojn plie ol tuta Eŭropo. Azio kalkulas 90.557 kilometrojn, Afriko 29,798 kaj Aŭstralio 28.592.

En Eŭropo la proporcioj estas jenaj :

Rusujo,	58 385 km.
Germanujo,	58.040 —
Francujo,	47.823 —
Aŭstrio-Hungarujo,	41.605 —
Granda Britujo,	37.150 —
Hispanujo,	14.850 —
Svedujo,	13.392 —
Aliaj landoj, malpli ol	10.000 —

En Angla Hindujo estas 48.106 km., en Kanado 33.125 ; en Argentino 22.004, en Meksikujo 21 906, en Brazilujo 17.243.

El la vidpunkto de la longeco komparita kun landa amplekso, Belgujo havas la unuan rangon (26.600 km. po 100 kvadratkilometroj), dum Francujo havas por la sama surfaco nur 11 km. kaj Rusujo 1.100 km.

Alia statistiko : se oni komparas la longecon de la fervojoj kun la landa loĝantaro, oni konstatos, ke la ŝtato Queensland

Aŭstralio) havas 113 km. por 10.000 loĝantoj, Usono 43 km. centra Eŭropo 10 km., Rusujo 5.200 km, Italujo 5.100 km., Svedujo 2.400 km. La meza cifero por Eŭropo estas 3.300 km. por 100 kvadratkilometroj kaj 8.200 km. por 10.000 loĝantoj.

V. L.

Usona mirindajo : la nova urbo Gari

Sur la bordo de la grandega lago Miĉigano, apud la urbego Ĉikago, staras unu el la plej remarkindaj urboj en la mondo. Rigardante tiun ĉi urbon oni ekmemoras la mirigajn fabelojn de Arabaj Noktoj en kiuj oni legas kiel la bastoneto de magiisto aŭ la ordono de genio ekzistigis sekunde mirurbon mirindan per sia belegeco, perfektan per sia pleneco. Ĉar efektive ŝajnas ke Gari, la urbo pri kiu mi skribas, estas vere la verko de iu magiisto.

Kie hodiaŭ staras Gari, tri jarojn antaŭe troviĝis nur vasta stepo, sablaj montetoj kaj homevitema lagbordo. Sed alvenis la magiisto, la grandega kaj fortega Usona Ŝtala Korporacio, kaj flirtigis la magian vergeton, kaj vidu! kie tiam la arbetaro subfleksis sub la blovegoj oni nun vidas urbon je larĝaj stratoj, altaj konstruaĵoj, tramveturiloj, parkoj, popolamasoj; kie tiam la sablaj montetoj konstante sin aliigis kaj glitis nun staras grandegaj ŝtalfabrikejoj kies forĝejoj kaj fandaj fornegoj fajrbrilas kaj flamas tagon kaj nokton; kie tiam frapegis la ondoj sur dezertan bordon nun lagveturas la ferŝipoj portantaj la minaĵojn el la malproksima Superior al la fornegoj.

En la jaro 1906 la Usona Ŝtala Korporacio, la plej granda fabrikanta kompanio en la mondo, apartigis la monsumon da 150,000,000 Sm. por la konstruo de nova ŝtalfabrikejo. Pro la oportuneco je la karbminejoj kaj la ferŝtonminejoj, pro la centreco de la vendejoj de la lando, kaj pro la facilaĵoj rilate al la transportado de la finitaj produktaĵoj, ambaŭ fervoje kaj ŝipe, la kompaniestraro elektis kaj aĉetis terpecegon sur la sudbordo de Lago Miĉigano apud Ĉikago proksimume de sesdek kilometroj. Tuj oni komencis konstrui urbon. Ĝi devas estis perfekta urbo, moderna kaj modela; ĉiuj stratoj devas esti uniformaj rilate al larĝeco, kaj ili devas transpasi unu la alian je rektaj anguloj; ĉiuj aferkonstruaĵoj devas esti unuformaj altece kaj ankaŭ laŭlinie rilate al la trotuaroj, kaj kvankan ne estas postulate ke la loĝejaj domoj estu uniformaj kaj similaj ankoraŭ oni devas sekvi specifitajn regulojn rilate al la situacioj, la formoj kaj la beleco de la konstruaĵoj.

Oni konstruis rapidege kaj hodiaŭ troviĝas en Gari ne malpli ol 30,000 loĝantoj konstantaj, kaj en tiu ĉi magia urbo oni ne serĉas vane teatrojn, bankojn, parkojn, bibliotekojn, fine ĉion kiun oni trovus en malnova urbo. Tamen tiu ĉi stato reprezentas nure la komencadon de la granda laboro, ĉar efektive antaŭ la kompletigo de la urbo eksterdube sin trovos en Gari pli ol 100,000 da loĝantoj konstantaj.

Dume apud la urbo mem amasego da laboristoj konstruis grandegan ŝtalfabrikejon. El la sablaj montetoj kreskis magie kamentubegoj el kies kavajoj jam hodiaŭ elrulas la nigraj fumnuboj de la fandaj fornegoj; ŝtalkonstruaĵoj suprenrampis al la ĉielo kaj jam eksonegas la tondroj de la fabrikmaŝinoj kaj la gasmaŝinoj en la lamenejoj kiuj senĉese tagon kaj nokton fabrikas la fandaĵojn en relojn por la fervojoj kaj tramvojoj, en strukturajn formaĵojn por la konstruado de pontoj, ŝipoj, la amerikaj nubskrapistoj, k. t. p.

Por doni malgrandan ideon al la leganto de tiu ĉi artikolo pri la grandeco de la Gari-a fabrikejo estas sufiĉe diri ke troviĝas tie dekses fornegoj por la fandado de la ferŝtono mem. Ĉiu fanda fornego produktas ĉiutage proksimume 450 tunojn da kruda fero (oni nomas ĝin « porkfero » en Ameriko kaj en Anglujo). Sekve la suma ĉiutaga produktado de la krudfero estas proksimume 7.200 tunojn. Troviĝas 84 fornegoj por la rafinado de la krudfero en ŝtalon. El tiuj ĉi fornegoj ĉiu produktas ĉiutage 150 tunojn da rafinita ŝtalo, aŭ sume 12.600 tunojn da ŝtalaj fandaĵoj ĉiutage. La relfabrikejo kiu forĝas la fandaĵojn en relojn por la fervojoj kaj tramvojoj produktas ĉiutage proksimume 4.000 tunojn. Aliaj fakoj produktas similgrade.

Ĉe Gari la plej bonaj elstaraĵoj de la mondfabrikejaro estas kolektitaj kaj pligrandigitaj. La plej spertaj kaj lertaj metiistoj kaj inĝenieroj de la mondo estas konsultitaj kaj invititaj al la konstruo de la plej granda ŝtalfabrikejo. Ignorante elspezadojn, ignorante antaŭaĵojn je la konstruo de urboj kaj fabrikejoj, la kompaniestraro antaŭeniris, konstruante fabrikejon, havenon, kaj urbon precize laŭ ordone.

Ekzistis ĉe Gari en la komenco de la laboro neniu haveno ajn, ne eĉ haveneto, kaj tial estis necese skrapegi fluujon de la lagbordo al la fornegoj. Tion oni faris konstruante kanalon du kilometrojn longe kaj tri cent metrojn larĝe, en kiu kanalo estis konstruata plilarĝigita pelvo por la turnigado kaj la manovrado de la grandegaj ferŝipoj iuj el kiuj havas du cent metrojn da longeco. Tiuj ĉi ŝipegoj portantaj 10,000-15,000 tunojn da mineralaĵoj senŝarĝiĝas je du aŭ tri horoj tiel perfekta kaj fortega estas la senŝarĝiga maŝinaro.

La superegiga ekonomio ĉe Gari staras je ĝia mova forto pro tio ke oni uzas la fornegajn gasojn antaŭe absolute perditajn. La mova forto uzata en ĉiuj Gariaj fabrikejoj devenas nur de elektraj maŝinoj kaj gasmaŝinoj. La vapormaŝino ne estas uzata. Dum la fandado de la mineralo kvantegoj da gasoj produktiĝas kaj tiuj ĉi gasoj estas alkondukataj al la gamaŝinoj kie ili eksplodiĝas en la cilindroj de la maŝinoj. Kompreneble por komencigi la movadon de la maŝinaro antaŭ ol la gaso formiĝas estis necese ke oni uzu vapormaŝinon, sed nuntempe tiu ĉi maŝino fortega kaj altvalora staras senutila kaj konjekteble neniam ĝin oni ree uzos.

La Bessemera procedo por la produkto de la ŝtalo el la krudfero ne troviĝas ĉe Gari; oni uzas nur la Siemens-Martinan procedon, pro tio ke la pli valoraj fermineraloj de la Superioraj regionoj estas preskaŭ konsumitaj, kaj tiuj kiujn nuntempe oni eltrovas tie ne estas taŭgaj por la Bessemera procedo. Fermineraloj riĉaj je la elemento fosforo ne estas taŭgaj por la Bessemera procedo escepte kiam la fosforo supersufiĉas kiam, tiaokaze, ĝi anstataŭos la silicion kiu estas la hejtilaro por la rafinado de la fero en la ŝtalon, kaj oni povas uzi la Bessemeran procedon je altfosforozaj mineraloj. En Ameriko troviĝas nur la acida-Bessemera procedo sed en Germanujo kaj en aliaj Eŭropaj landoj troviĝas la baza-Bessemera procedo.

La urbo Gari mem nek estas posedata nek estas regata de la korporacio. La establado de urbo ĉe tiu loko estis nura okazaĵo en la historio de la laboro de la kompanio. Tiu korporacio estas interesata sole je la fabrikado de la ŝtalaĵoj kaj tute ne je la regado de urboj. La estraro aĉetis la terpecon, faris kelkajn leĝojn pro la estonteco de la urbo, kaj vendis la terparcelojn al kiu ajn deziras aĉeti. La laboristo povas posedi sian domon sendepende aŭ li povas lui leĝejon de la kompanio kiu kredeble tenas domkonstruaĵojn por lui kaj por vendi, aŭ de aliaj posedantoj : tio estas lia propra afero. Gari ne estas simila al la urbo Puldman kie la kompanio posedas la tutan urbon dum la laboristo posedas nenion ajn escepte siajn moveblan posedaĵon.

La sumo komence apartigita da la korporacio, nome 150,000,000 Sm. ne estas sufiĉa por plenumi la laboradon, kaj estas dirate ke jam oni estas elspezinta pli ol 200,000,000 Sm. kaj ankoraŭ la celo ne estas atingata. Novaj firmoj estas elektantaj Gari'n allogitaj tien per la belega estonteco de la urbo. Oni certiĝas ke je 1911 100,000 loĝantoj troviĝos en Gari, kaj tiu akiraĵo figuriĝos la laboradon de nur kvin jaroj. Jen estas miregurbo.

H. Hall (Cleveland).

PEDAGOGIO

La rusaj junulinoj kaj la superaj studoj
Kiel vivas la rusaj studentinoj

En Rusujo oni nun konstatas strangan fenomenon. La lando estas unu el la plej malkleraj de Eŭropo rilate al la popola instruado. La procento de la analfabetuloj neniam estas sub 50 0/0 kaj iafoje laŭ la gubernioj atingas 80 0/0. La kamparaninoj, kiuj reprezentas la 3/4 de la virina loĝantaro, scias nek legi nek skribi. La loĝantaro, jam malriĉa — tion pruvas la 10 miliardoj da Sm. prunteprenitaj fremdlande — suferis la militon, politikan revolucion, malbonajn rikoltojn, malsaton, epidemiojn, kaj tamen, en tia medio ŝajne tiel malfavora por la popola instruado, do ankaŭ por la supera instruado, enradikiĝis kaj multobliĝis kun vere mirinda rapideco la kursoj por junulinoj. Peterburgo kaj Moskvo posedas tre multajn, tre variajn kaj tre vizitatajn kursojn. La aliaj universitataj urboj (1) sekvas tiun ekzemplon kaj de Varsovio ĝis Tomsk, de Helsingfors ĝis Odessa, Rusujo kovriĝas je institucioj por junulinoj. Kial la junuloj donas tian ekzemplon? Kio ilin allogas? Kiel ili, malgraŭ sia manko de rimedoj, organiziĝas por ilin skvi?

La duagrada instruado de la junulinoj en Rusujo iel antaŭis kaj naskis la superan instruadon. De 1764, Katarino II fondas edukejon por nobelinoj en Peterbrugo; ĝi estas la unua oficiala junulina lernejo en Rusujo.

Poste la edzino de caro Paulo 1a inaŭguris institutojn iel similajn al okcidentaj monaĥinejoj; severa reĝimo, milita disciplino, suprajaj konoj, krom por franca lingvo. Tiaj edukejoj ekzistas ankoraŭ. En la mezo de l' XIXa jarcento la registaro kreis liceojn kun pli progresema spirito. Ĉar tiuj institutoj tute ne sufiĉis por la bezonoj de la mezaĝa klaso, fondiĝis multegaj privataj junulinejoj, kiujn kontrolas la ŝtato. Frue oni por tio bezonis instruistinaron. De 1803 kelkaj lernantinoj de la Peterburgaj kaj Moskvaj edukejoj estis elektitaj por formi novajn instruistinojn. Ĝi estis la unua provo por la pedagogia edukado de la junulinoj, kies ideo plivastiĝis post la liberigo de la kamparanoj en 1861. Samtempe kun tiuj provoj oni rimarkas movadon por medicina instruado de la virinoj. Sed la ĝenerala impulso kaj la praktikaj realigoj komencas en la dua parto de l'XIXa jarcento. De 1857 ĝis 1875 superaj kursoj penis ekzisti en Peterbrugo; jen duseksaj, jen ekskluzive virinaj, ili nur kun malfacileco povis vivi, sed reorganizitaj en 1878 kaj leĝe rajtigitaj, ili baldaŭ prosperis. Malgraŭ la fermo de ĉiuj junulinaj duagradaj institutoj en 1886, sub preteksto de « ekzameno de la demando » malgraŭ la interrompo de la universitata vivo dum 1905-1906, la superaj kursoj en Peterburgo havas nun 3.000 studentinojn; ili posedas vastajn konstruaĵojn kun laboratorioj, observejoj, biblioteko, k. t. p. La nuna caro konstruigis internulinejon por 140 junulinoj. Tiuj konstruaĵoj kostis pli ol duonmilionon da Sm. La registaro nur donis 320 Sm. jare por la direktoro; la plej grandan parton de la sumon liveris la pagoj de la studentinoj (100 Sm. jare).

En Peterburgo la superaj kursoj enhavas la fakultatojn de Literaturo, de Sciencoj kaj de Juro. La medicina fakultato estas aparte kaj fariĝis tiel potenca kiel la tri ceteraj kune. Ĝi posedas konstruaĵojn, kies prezo superas 2.000.000 Sm. La lernantinoj estas nombre 3.000 (en 1908).

Moskvo ne restis malantaŭe. La tieaj kursoj havas preskaŭ 5.000 studentinojn kun tri fakultatoj (Literaturo, Scienco, Medicino).

Tiuj kursoj superaj, veraj junulinaj universitatoj, reprezentas la oficialan instruadon, sed flanke ilin kompletigas multaj privataj superaj kursoj (lernejoj de kampara ekonomio, instituto komerca, lernejoj por akuŝistinoj, dentistinoj, k.c.). Ĥarkov, Kiev, Odessa, Kazan, Dorpat posedas similajn kursojn.

Por klarigi tiujn rapidajn progresojn, oni povas elvoki plurajn kaŭzojn : la malrapida, kvankam notinda, disvolvo de l'instruado, de 1861 ; carordono de 1901 donanta al la lernintinoj ĉe la superaj kursoj la rajton instrui ĉe ĉiuj klasoj de junulinaj liceoj, alia ordono pri duonmemstareco de la superaj instruejoj, fine la ekscitiĝo, kiu sekvas la grandajn krizojn. Tamen, tiuj diversaj tialoj ne sufiĉas por pravigi tiun grandegan movadon. Intervenas ekonomiaj faktoroj. La fakto, ke la mizero kaj la neceseco devigas la idojn de multinfanaj familioj laborgajni ilian vivon kaj la abundeco de la gajnigaj oficoj, kiujn en Rusujo haviĝas al la junulinoj supera instruiteco, klarigas ĉi tiun eksterordinaran vizitadon de la kursoj.

La malriĉeco de la rusaj studentinoj estas nekredebla. Multaj filinoj de ruinigitaj nobeloj, de multinfanaj burĝoj, de laboristoj, eĉ de kamparanoj, alvenas apenaŭ kun la mono por la unua enskribo (50 Sm. monate). Aliaj ricevis nur kelkajn Sm, monate; multaj devas vivi per 10 aŭ 20 Sd. tage, kelkaj sin nutras nur per pano kaj teo, iaj eĉ ne povas manĝi ĉiutage. En la grandaj urboj la vivo estas tre kara kaj ankoraŭ plikariĝis en la lastaj jaroj. En Peterburgo aŭ Moskvo studenta ĉambreto kostas 20 Sm. monate. La malfeliĉulinoj serĉas ĉiupreze okupadon : rabatitaj lecionoj, malfacile troveblaj pro la multeco de la proponoj, skribmaŝinaj laboroj po kelkaj Sd., flegado de malsanuloj, k. t. p. Sen tiuj rimedoj la junulino devas rifuĝiĝi en studentinan pensionon (obŝĉejitie aŭ kunvivejo). La oficialaj pensionoj havas severan kontrolon; krome ili taŭgas nur por la malplej malriĉaj (300 Sm. jare). Kelkaj estas fonditaj de privatuloj aŭ de societoj. La studentino ne estas tie libera kaj havas la senton ke ĝi estas je la ŝarĝo de iu. Cetere, malgraŭ la sindonemeco de iliaj membroj, tiuj Societoj havas limigitajn monrimedojn kaj ne povas helpi ĉiujn. Al la junulino tro mizera restas nur aŭ la forlaso de la studoj aŭ la malsato. Ambaŭ okazas. Kiom da studentinoj, junulinoj aŭ junaj patrinoj — la edziĝoj estas fruaj — pereas de anemio, tuberklozo aŭ malfortigo, antaŭ ol ili ricevis la liberigan diplomon, aŭ tuj poste! Monate ĉe la pordo de la superaj kursoj estas longa listo de studentinoj forstrekitaj pro nepago de la enskribo. Tion kaŭzis la mizerego.

Minacata de la ekonomiaj kondiĉoj, la studentino estas ankoraŭ minacata de la politiko reĝima. Ĉia partopreno en sekreta kunveno kaj ĉia kunveno, eĉ familia, ne permesita de la polico, ĉia legado de cenzure malpermesitaj broŝuroj, eĉ ĉia politika kanto, kaŭzas forstrekiĝon, karceron, ekzilon. Post denunco, laŭ simplaj suspektoj, la polico perkvizicias. Dum la nokto, la domo estas sieĝata, la studentino sen; vestigata kaj trapalpata de virinoj, ĝiaj libroj estas ekzamenataj kaj laŭnecese konfiskataj; ŝi mem iras al karcero, kaj tio povas daŭri plurajn monatojn ĝis la juĝado. Tiuj scenoj okazas en la komunaj pensionoj kiel aliloke kaj ĉar pluraj studentinoj kuŝas en la sama ĉambro, ĉiuj partoprenas en la emocioj de sia amikino. Komencitaj noktomeze la perkvizicioj daŭras ĝis la sepa, eĉ pli; ili reokazas ĉiu sessemajne.

Por ke junulino suferu tion, necesas, ke ŝin puŝu la neceseco kaj ŝin subtenu firma espero. La supera instruado ja malfermas la vojon al multaj gajnigaj oficoj. La ĉefaj estas en instruado kaj medicino. Instruistinoj, profesorinoj, je ĉiuj gradoj, estas oficoj por la studentinoj, ne nur en la oficialaj, sed ankaŭ en la privataj institutoj. Granda nombro da ili dediĉas sin al medicino. Rusujo estas tiel granda kaj ĝia loĝantaro tiel trafebla de la malsanoj, ke la nombro de la kuracistoj, precipe en la kamparo, estas ankoraŭ tute ne sufiĉa. Tial la Zemstvo'j (provincaj konsilantaroj) ĉiam postulas gekuracistojn, salajratajn komence je 1.500 ĝis 1.800 Sm.; la flegistinoj, akuŝistinoj, masaĝistinoj estas ankaŭ tre serĉataj. En la urboj la dentista profesio estas grandparte ekzercata de virinoj. Tiel klariĝas la granda vizitado de la superaj kursoj; la instruado, la medicino prezentas rapidan kaj certan gajnon.

Tia granda kaj ne baldaŭ haltonta movado havos profundajn konsekvencojn. Jam okazas nun el tio gravaj ŝanĝoj. Se la difuzo de la konoj postesignas nur ĉe relative malmultaj homoj en la supera instruado ne estas same pri la popolo. Pli ol la instruistino, la medicinistino enpenetras ĉe la kamparanon kaj estimigas sin de ili. Ŝiaj opinioj, simpatioj tiom pli efikas al la simpluloj, ke ŝi post la resaniĝo havas por ili preskaŭ supernaturan karakteron. Pli ol la instruistino, ŝi povas havigi al tiuj kleravidaj homoj elementajn sciojn de higieno, de moralo, de politiko, sanigajn ideojn, novajn konceptojn. Plilarĝigi la kampon de la pensado, varbi la popolamason al progreso, veki ĝian racion, estas samtempe plivastigi la kampon de l'homa agado kaj partoprenigi la popolon en la scienco. Kontraŭ la antaŭjuĝoj, la malklereco, la mizero, tiuj virinoj reprezentas la scion, la abnegacion, la liberecon. La materialaj kaj administraciaj malhelpoj ne povis venki ilian obstinon kaj kuraĝon; iliaj suferoj, ilia martiriĝo, ofte, ilia morto iafoje utilas al la rusa popolo. De nun — kaj ilia rolo nur komencas — la rusaj studentinoj meritas la dankadon de sia nacio (1).

El. G. Cahen, trad. V. G.

(1) Por 126.000.000 loĝantoj Rusujo havas 10 universitatojn ; Svisujo 7 por 3.500.000.

1. El gazeto « *Tour du Monde* ».

IDEOJ & FAKTOJ

La Politika batalo tra Granda Britujo

Tiel grava estas la politika krizo en Anglujo ke se iu estus eljetita kvazaŭ el la ĉielo sur ĉi tiujn insulojn, politikaj aferoj konjekteble ekkaptus lian atenton pli ol ĉio. La ĉefkolonoj de la gazetaro estas donataj al la temo, eminentuloj parolas ĉe la plej gravaj komercaj centroj, ĉiu urbo aŭ regiono havas plenĉambrajn kaj entuziasmegajn kunvenojn, muraj anoncoj konfuzas la pensojn kaj rompas la kutiman trankvilecon de vilaĝanoj; dume buboj laŭ la stratoj prikantaĉas; ja estas dankinde ke oni povas deturnigi sin de la preskaŭ ebriigema topiko, enŝovante sin en pli plezuran atmosferon de esperantismo. Klare montri la ĝustan pozicion politikan kaj eviti la disputemecon de tiuj ĉi topikoj estas kompreneble malfacila tasko. Estas neneigeble ke la rezultato de politika disputado havas efikon sur la vivaj kondiĉoj de la popolo, tial ni ne timas malaltigi la idealon de esperantismo uzante senpartieme nian interkomprenilon por montri kelkajn faktojn pri ĉi tumulto.

Ĉiuj proponataj leĝoj estas devigataj gajni la aprobon de niaj du leĝoĉambroj. La malsupera ĉambro estas popole elektita; la supera ĉambro male estas entute heredaĉambro en tio troviĝas grandmezure la kialo de la nuna krizo; la liberala partio, kiu havas grandan plimulton, sendis por la aprobo de la supra ĉambro la edukan kaj la licencan leĝoprojektojn. La unua multe malhelpis la liberecon de infana edukado kaj la alia la bierfaradan industrion, kiu havas tre fortan financan komercon. Ambaŭ renkontis tra la tuta lando potencan opozicion kaj sekve estis eljetitaj de la Lords'. La plej granda emocio tamen estis atingita kiam la supera ĉambro rifuzis la aprobon al la buĝeto antaŭ ne longe proponita post senekzempla diskutado (okaze daŭrinta dum la tuta nokto), en la ĉambro de komunumoj. Eminentuloj tre energie diskutadis por kaj kontraŭ tiu ĉi komplikega problemo. Registaranoj fortike subtenadis siajn proponojn konservante al si la solan argumenton ke ili havas la rajton eljeti eĉ proponitaĵojn financajn kvankam tiu rajto ne estas uzita jam du centjarojn. Ili kontraŭparolas ke la buĝeto, ŝerce nomita « omnibusa », enhavas socialismajn elementojn, aferojn ne precize financajn kaj materialon por apartaj revoluciaj, venĝemaj leĝoprojektoj; plie ili proponas alternativan sistemon de dogan tarifa reformo. Videble do ke tre gravaj estas la ĉefdecidotaĵoj pri kiuj la voĉdonantoj havas la privilegion esprimi siajn opiniojn en januaro.

T. K. H. (Pontefract).

Ĉiuj Esperantianoj uzu la Esperantiajn markojn vendatajn por la centra kaso.

La Faktoj

Decembro 21. Kopenhago. — La komisiono kiu ekzamenis la dokumentojn de esploristo D-ro Cook informas ke tiuj dokumentoj estas nesufiĉaj por certigi ke li atingis la poluson.

Menagua. — Madriz estas elektita prezidanto de Nikaragva respubliko.

22. Bruselo. — Solena enterigo de reĝo Leopoldo IIa.

Seoul. — Estas mortvundita Yi, unua ministro de Koreujo.

Lisabono. — Estas starigita nova ministraro sub prezidanteco de Beirano.

23. Bruselo. — Alberto Ia supreniras la tronon de Belgujo.

24. Yemen (Arabujo). — Alvenas la informo ke dum vojaĝo de Sana al Thais estis inside mortigitaj markizo Benzoni italo kaj Burkardt germano.

Herrin (Illinois). — Terura eksplodo en karbonminejo. Pereas multaj laboristoj.

26. Hispanujo. — Grandaj superakvoj en multaj distriktoj de la regno.

Mesino kaj Regio de Kalabrio. — Solena rememorigo de la unua datreveno de la terura tertremo.

New-York. — Pro la forta malvarmo pereas 33 personoj.

Bruselo — Belga deputataro pritraktas pri apanaĝo de la nova reĝo.

29. Londono. — La unua centjarfesto de la naskiĝo de Gladstono estas solenigita en la tuta regno.

Parizo. — Deputatĉambro aprobas pruntajon da 900 milionoj por la pli beligo de Parizo.

30. Napolo. — Oni solene donas rememorigan medalon al la fremdlandaj ŝipoj kiuj donis helpon dum la Kalabra-Sicila tertremo.

Firenco. — En la Galerio de la Oficejoj oni inaŭguras la novajn salonojn de la aŭto-portretoj kaj de la presitaĵoj.

Parizo. — Senato aprobas la elspezon por aĉeti palacon Farnese, sidejo de la franca ambasadorejo en Romo.

31. Konstantinople. — Hakki Bey estas komisiita starigi novan ministraron.

2. Romo. — Akcepto en kapitolo de esploristo Shackleton. Ĉe la akademio de la Linĉeoj oni solene rememorigas Antonon Dohru fondinto de la zoologia stacio de Napolo.

Ĉiuj grupoj devas eldoni Gvidfolion.

Por konigi U. E. A. uzu la nacilingvajn propaganditojn (france, germane, itale, hispane, ruse).

Ĉiuj Esperantianoj repagu sian kotizaĵon por 1910.

FELIETONO DE « ESPERANTO »

3

LA KATO

de Dro Johano RAJBERTI

Indiferenteco de la kato por ĉiuj publikaj kaj privataj okazintaĵoj.

La Kato, kiel mi diris nek ĉefas nek obeas : pro tio ĝi ne enmiksiĝas en ian ĉu publikan ĉu privatan negocon, malsimile de la ĉevalo, de la hundo kaj de aliaj hejmaj bestoj. La ĉavalo komencis iafoje sin lasi altiri en la bataladojn kaj de tiam ĝi ne povis plu eviti la rekrutiĝon. (Ankaŭ la elefanto, antikve dediĉiĝis al la arto de la militado. Sed poste, eble tro multe grasiĝinta, estis taksita kiel invalida, kaj nun ĝi ne havas aliun talenton ol tiun malgravegan esti besto de granda talento : tial, glora kaj senutila kiel poeto, ĝi estas malaltigita en la allogbudetojn de la foiroj por taŭgi kiel spektaklo al la popolaĉo kiu almenaŭ unu fojon deziras observi tiun bestegon).

La ĉevalo ja malŝparas sian vivon sur la glorkampo, kondukas la almilitantojn dum la triumfo, enmiksiĝas en la diplomatio kaj en la burokrataro veturigante ministrojn al la kortegoj, deputatojn al la ĉambro, kaj la riĉajn oficistojn al la oficejoj. Pri la privataj negocoj, ĝi el la landaŭo de la milionulo al la malmola ĉareto de la kampara kuracisto, el la flama kurĉevalo, al la kripla ĉevalaĉo, kuras kaj ŝvitas por ĉiuj; ĝi vin trenas, vin portas, vin servas en ĉiuj cirkonstancoj de la vivo.

La hundo, vere, ne havas direktan rolon en la okazintaĵoj de l'patrujo; sed tiu sin altrudo ĉien eĉ en la preĝejojn, tiu speco de publika vivo kiun ĝi travivas sur la placoj kiel la antikvaj romaj urbanoj, tiu kurado tiel ofte serioza kaj fervora tra la stratoj, kiel persono kiu ne havas minuton por perdi en malgravaĵoj, ĉio ĉi kredigos ke oni ne povas fari ion sen ĝi. Hejme la hundo estas ĉio : gardisto, defendanto, servisto, amiko : ĝi afable akceptas la familiulojn, bojas al la fremduloj kaj al la almozuloj, ĉagreniĝas kaj perdas la apetiton pro la forestado de la mastro : kiam li mortas preskaŭ ĝi mem mortas pro la doloro (ĝuste en la momento kiam la nekonsoleblaj heredantoj komencas ricevi la feliĉon); fine ĝi estas la vera senesperulo pro troeco da bonkoreco.

Sed la kato ho ve! Ĝi ne farus unu paŝon preter la pordon por vidi papon aŭ reĝon kiuj pasas, kaj ne donus la voston de unu muso por efektivigi la respublikon de Platono. Se en ĝia strato mem okazus eksterma batalado, ĝi ne ĝeniĝos por proksimigi la buŝeton al la rando de la tegmento por vidi kio okazas. Se la tuta familio al kiu ĝi apartenas mortas pro infekto, ĝi ne dormos pro tio unu minuton malplie, kaj se la domo brulas, ĝi rifuĝos sur la najbaran por el tegmenta fenestreto ĝui la spektaklon. Ho kia nekonfuzebla animo! Ho kia promenanta filozofia sistemo! Kion pli bone instruis la stoikuloj, kiuj eble elĉerpis el la studo de la Kato la plej bonajn regulojn de sia skolo! Mi, kiu, kiam estas tentata malfermi filozofian libron, kutime, post du paĝoj ekkrias : Ho kia besteca filozofo, ĉiufoje kiam mi pensas al la virtoj de la Kato mi krias : Ho kia filozofia besto!

Eble iu diras ke tiu ĉi estas filozofio de indiferenteco kaj egoismo. Ĉu ĝi ĉesos esti filozofio kaj tre disvastigita kaj ŝatata?

La konvinkoj tute ne rilatas la korinklinojn, eĉ ilin kontraŭstaras kaj detenas; kiam maniero konsideri kaj agadmaniero devenas el *principoj* kaj fariĝas *sistemo*, la koro kaj eĉ la saĝo ne havas rilaton. Fakte ĉia granda malspritaĵo estas facile pravigata per la sola vorto : *opinioj*.

La Kato vera dommastro

Ĉar la Kato amas nur siajn proprajn kutimojn, ĝi inkliniĝos prefere al la domo en kiu ĝi naskiĝis ol al la personoj meze de kiuj ĝi vivas. Se tiuj ĉi translokiĝas, ĝi ordinare restas kun la novaj enloĝantoj, kaj por principo ne aprobas la Sanktan Miĥelon (1). se ne pro tio ke ĝi provizas sufiĉegan ĉason de musoj. Do ĝi loĝas en sia propra domo, en sia propra domo, en sia patrina domo, kies konklude ĝi estas la vera kaj absoluta mastro. Kaj mi ne serĉas. Por kiu alia, vi opinias, ke pli bone taŭgus tiu ĉi titolo? Ĉu al tiu kiu ĝin aĉetis? La malfeliĉa pagas la imposton kaj la surimposton, kaj alian takson se ĝi volas ĝin asekuri kontraŭ la brulado, kaj li devos senti de la loĝantoj cent plendojn kaj minacojn kaj maldiskretajn pretendojn; kaj por ne vidi la domon difektiĝi kun la rapideco de maljuniĝanta virino, ĉiam devas dependi de la ĉefmasono, de la masonoj, de la forĝistoj, de la lignaĵistoj; iafoje perdi la luan pagon, aliafoje esti devigata uzi la plej malamajn perfortojn por ilin enkasigi; kaj de tempo al tempo, kiel por diversiĝo, esti trenita kontraŭ volo en iun furiozan pledon por atenco al la posedo.

Vi, literaturistoj kaj poetoj, ja estas saĝaj ĉar vi konservas vin liberaj de tiaj enuoj; fakte laŭ mia opinio sufiĉas la duono de tiom da malagrablaĵoj por ke la tiel dirita mastro de la domo devus anstataŭe esti nomata la humilega servisto de ĝi; kaj la geniuloj ne devas jam servi aliajn ol la proprajn inspirojn. Ĉu ni nomos mastroj la luantojn? Ho kompatindaj malfeliĉuloj, kiuj pagas terurajn duonjarajn impostojn por havi la rajton ne dormi meze de la stratoj! kiuj pro kruelaj kontraktoj ne povas resti aŭ foriri laŭ sia plaĉo! Ili povas plendi pro la kameno kiu donas fumon, pro la fenestroj kiuj donas venton, pro la keloj aŭ subtegmentoj kiuj donas akvon, pro la puto kiu liveras koton, pro la pavimo kiu sendas polvon, pro la muroj kiuj liveras cimojn, kaj neniam ili ricevos antaŭrimedon. Konfesu unu fojon por ĉiam tiun ĉi grandan veron, ke la sola kaj vera dommastro estas la Kato : ankaŭ pro tio ke ĝi estas la sola kiu plene ĝuas kaj loĝas ĝin de la skribejo ĝis al la manĝajejo, de la kelo al la tegmento, de la remizo al la fojnejo, de la malhela subŝtuparo al la aerumota ĝardeno, kie ĝi grimpas sur la arbojn, rondiras sur la vinberujojn, promenas sur la muretojn. Ĝi suriras sur ĉiujn lokojn neatingeblajn de la homo, sur la kolombejon, sur la tegmentan defluilon, sur la suprojn de la kamentureto, sur la duonbriko de atenda muro kondiĉe ke estu sufiĉe da spaco por kvar alproksimigitaj piedetoj : kaj kiam vi vidas ĝin kiu sin rapuŝas, alfariĝas, kuras en iu loko maloportuna, malfacila, aŭ danĝera, kaj vi ekdeziras scii kial ĝi iras tien, kalkulu ke ĝi iras por la sola motivo ke ĝi estas mastro tien iri, kaj ke ĝi pli aŭ malpli volas ĝui sian hejmon.

Danĝeroj kiujn ĝi renkontas sur la tegmentoj kaj ĝiaj faloj

Sed kion ja mi diris pri danĝeraj lokoj? La danĝeroj, en tia ordo de aferoj estas ĉiuj por ni, malbonaj kalkulantoj de la malfacilaĵoj, igitaj timemaj kaj alkondukitaj de la imago al la sufero de la kapturniĝo tiel ke ni kredus superi grandan provon, promenante malfacilmovaj kaj terurigitaj sur vojeto larĝa unu metron, flankumita de krutegaĵoj. Sed la kato, kiu agas kun spirito kvieta, al kiu la delikateco de la sentoj donas la ĝustan kriterion de la ekvilibro, ne sentas tiujn ĉi danĝerojn kaj timojn. Se io ne estas farebla ĝi ne eĉ tion provas; se tio estas apenaŭ farebla, ĝi plenumos tion kun certeco, dank'al mirinda precizeco de siaj movoj. Observu ĝin. Ĝi volas plenumi kuraĝan salton de iu tegmento sur alian pli altan. Elektinte la plej bonan lokon, ĝi momente haltas mezurante per rigardo la altecon kiun ĝi volas superi. Mankas la materieco de la nigra tabulo kaj de la grifelo, tamen estas vera matematika kalkulo, ekvacio inter ĝiaj propraj muskolaj fortoj kaj la alteco de l'salto. La problemon favore solvitan, ĝi kuras por doni al si risortiĝon kaj faras la salton per fortelspezo tiel prudenta kaj ŝpara ke ĝi ne atingas eĉ punkton pli malproksime de la antaŭfiksita celo. Ho ne, neniam timu por la Kato, ĉar ĝi ĉiam scias kion ĝi faras, ĉu ke ĝi rondiras inter labirinto de granda amaso de lignoŝtipoj aŭ inter malnovaj ilaroj amasigitaj en la subtegmento; ĉu ke ĝi promenas inter la rubaĵoj kaj la rompaĵoj de konstruaĵo disfaligita kiel iam Kajo Mario en Kartago. Konklude ne ekzistas supraĵo malegala, interrompita, trompiga kiu ĝin enkondukas en danĝeron, ĉar ĝi, granda majstro pri singardemo kaj antaŭzorgo, marŝas per piedo malpeza kaj apenaŭ apogita, kaj se tiu esploranta piedeto ne sentas sub si la necesan necedemon, ĝi retiras ĝin antaŭ ol konfidi al ĝi la pezon de sia korpo. Ho ve, se sammaniere ni homoj lernus de ĝi ne fari falsajn paŝojn en la vojiro de de l'vivo, kiom malpli da eraroj kaj pentoj!

(*Daŭrigota.*)

Tradukis A. Tellini.

(1) Sa Miĥelo okazas la tagon 8-an de majo en kiu en Milano kaj Lombardujo oni transloĝiĝas.

Homara Dataro

16-31 JANUARO 1910

16. Festo de la Konsento aŭ de la bona harmonio inter la samurbanoj de antikva Romo. — 1769 naskiĝas en Verono itale verkisto frato Antono Cesari. — 1886. Mortas en Milano Almilkaro Ponchielli, komponisto de opero *Gioconda*.

17-1749. Naskigas en Asti (Piemonto) tragediisto Viktoro Alpieri. — 1793. Konvencio kondamnas je morto reĝon Ludovikon XVIan, Capeto.

1873. Mortas romanverkisto Sir Edw. George Earl Lytton Bulwer el Haydon (naskiĝinta en 1805).

19-1600. Naskiĝas en Madrido dramverkisto kaj poeto Don Pedo Calderon de la Barca (mort. 15/5 1681). — 1736. Naskiĝas Jakobo Watt elpensinto de la vapormaŝino.

20. La suno eniras en la konstelacion de l'Akvoverŝanto. — 1743. Mortas filozofo Johano Baptisto Vico el Napolo. — 1907. Mortas en Milano lingvisto Graciadio Ascoli el Gorico.

22-1561. Naskiĝas Francisko Bannomita el Verulamio (mort. 9/14 1626) el Londono, ŝtatisto 1895. — Mortas en Madrido poeto Josefo Zorilla. — 1901. Mortas Klaudio Chappe el Brûlon, departemento Sarthe (naskiĝinta en 1763) elpensinto de la optika aera telegrafado (unua linio 1793). — 1883. Mortas desegnisto Gustavo Doré.

21-1778. Kapitano Cook malkovras la insularon Sandwich. — 1871. Mortas romanverkisto Ponson du Terrail.

25-1077. Imperiestro Henrigo IV piediras nudpieJe al Canossa antaŭ papo Gregoro VII por havigi la neniigon de la ekskomuniko. — 1626. Naskiĝas en Lismore fizikisto Roberto Boyle (mortinta 30/12 1691).

UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

(U. E. A.)

OFICIALA INFORMILO

ADMINISTRA FAKO

Gravaj avizoj.

Ĉie komencis la repagado de la kotizajoj por 1910. Ni denove insiste petas niajn Delegitojn, ke ili sendu al ni nur la liston de la eksiĝintoj kaj la liston de la novaj membroj (personoj kiuj ne estis membroj dum 1909). Ni rememorigas, ke la Delegitoj kaj subdelegitoj ankaŭ devas pagi sian membrokotizajon.

La forsendo de la dokumentoj por 1910 finiĝis. La Delegitoj, kiuj ĝis nun ne ricevis ilin, estas petataj nin tuj informi. Ili ankaŭ avizu nin, se al ili mankas membrolistoj. Ni ripetas, ke oni ne skribu al ni la nomojn sur poŝtkartojn aŭ poŝtmandatojn, sed sur pretajn membrolistojn, senpage riceveblajn de mi.

Aperis la 4a eldono de la *Oficiala Jarlibro.* Ĉiuj Del. kaj membroj dezirantaj uzi la servojn de U. E. A. devas akiri ĉi tiun eldonon por eviti erarojn.

Balotado.

Ni ĉi-sube enpresas la rezultatojn de la balotado por la elekto de la Delegitoj kaj Vicdelegitoj, laŭ la protokoloj ricevitaj ĝis la 7a de Januaro. Ni konstatas, ke preskaŭ ĉie tiu balotado okazis sen malfacilajo kaj en ĝi partoprenis relative alta nombro de membroj, kio estas bona puvis pri la viveco de nia Asocio.

Numerado de la membroj.

Kelkaj Del. ŝajnas embarasataj pri tiu numerado. Ni ripetas ke al la regiona No (enskribita sur la Delegito-Karto), la Del. devas aldoni la ordan Non de membro (laŭ lia aliĝo). Ekz., se Genevo havas Non 494,42, la membroj en Genevo havos Non 494.42-1., 494.42-2, 494.42-3, 494.42-4, k. t. p. Se, sekve de eksiĝo aŭ transloĝigo, numero fariĝas libera, ĝi estu donata al nova membro. La numerado de la regionoj estas farata laŭ la Bibliografia klasifiko (vidu *Esperanto*, no 50).

Etato de la Esperantianaro.

Je la 5a Januaro la etato de la membraro de U. E. A. estis jena:

Membroj por 1909	5.034
Eksiĝoj por 1910	102
Restas	4.932
Novaj membroj por 1910 (ne membroj dum 1909)	530
Sumo de la membroj	5.462

Novaj Delegitoj.

Ĝis la 6. Januaro estis elektitaj la jenaj Delegitoj:

Adelaide (Australio). — S-ro W. D. Smith (G. P. O.)

Alcoy (Hispanujo). — S-ro Domingo Talens (Str. Aracil 5).

Benalla (Victoria, Aŭstralio). — S-ro A. E. Barrington (Nunn St.)

Brisbane (Aŭstralio). — S-ro L. W. K. Wirth (331 Queen St.)

Chambéry (Franc., Savoie). — D-ro V. Despeignes (47, rue de la République).

Chorpin (Aŭstrio Moracio). — S-ro Max Kurz.

Cucuta (Kolombio). — S-ro José A. Gonzalez.

Gap (Franc., Hautes-Alpes). — S-ro A. Vincent (34, rue du Mazel).

Gibraltar (Brita posedaĵo). — S-ro Ch. T, Edwards.

Gorizio (Aŭstrio, Istrio). — S-ro G. Ipawttz (18, Rivor Piazzietta).

Kingston (Anglujo, Surrey), — S-ro F. M. Sexton (Warwick Lodge, Hampton Wick).

Kragujevac (Serbujo). — S-ro J. Jovanoviĉ (Marodna Svoboda).

Obergrund (Aŭstrio, Bohemujo). — S-ro Jul. Pazelt.

Osijek (Hungarujo, Kroatio). — S-ro D. M. Koniĉar (Stosmayera 71).

Prince Rupert (Brita Kolombio). — S-ro L. H. Jorham (Box G. 24).

Radom (Rusujo). — S-ro Piekarski (Szeroka ul 6),

R znov (Aŭstrio, Moravio). — S-ro A. Kudela.

Sauchez (Respubliko Dominikana). — D-ro B. Maldonado.

Terraza (Hispanujo), — S-ro A. Badia (Str. Pontano, 89).

Verviers (Belgujo). — S-ro Rommel (87, rue de Bruxelles).

Villanova de Gaia (Portugalujo). — S-ro A. Fereira da Silva (stacidomo).

Warwick (Aŭstralio, Queensland). — S-ro P. W. Pears (Court House).

Zamora (Hispanujo). — S-ro E. Calvo Blasco (Zona Militar).

Zavala (Aŭstrio, Herzegovino). — S-ro U. Avdaloviĉ (instruisto).

Entute 784 lokoj.

ŜANĜOJ: *Aix-en-Othe:* S-ro Dosnon (Rigny-le-Terron) estas nun Subdel. — *Angers*: S-ro H. Duveau (13 bis, rue de Hoche) estas Del., anstataŭ S-ro Galard. — *Carcagente*: S-ro I. Navarro, San Antonio II estas Del. antataŭ S-ro Talens, kiu fariĝas Del. en Alcoy; S-ro D. Rodriguez estas Vicdel. — *Chalon-sur-Saône:* Anstataŭ S-ro Balandra, eksiĝinta, Sro Richard, estas nun Del. — *Goole*: S-ro Parker, Del., loĝas nun 63, Jefferson st. — *Liverpool*: Anstataŭ F-ino M. L. Jones, forloĝiĝonta, S-ro G. D. Lewis (Fenwick st.) estis elektita Del. — *Lvov*: Anstataŭ S-ro Lazika, S-ro Ben. Herold (Str. A. Potocki 22) estis elektita Del. — *New-York*: S-ro W. E. Baff, Del., loĝas nun 206 Broadway. — *Ryen:* La Del. estas S-ro W. Lutkie Lzn (por Nord. Brabanto Nederlando). — Eksiĝoj: S-ro Parrich, *Toronto;* S-ro Schmurlo, *Riga.* Oni forstreku tiujn du lokojn el la Jarlibro.

Esperantiaj entreprenoj.

Bath: *Bells Park*, Ekspedistoj kaj veturagentoj, 7, New Bond st., Bath (Anglujo).

Bordeaux: *Fratoj Marly*, vitroj, speguloj.

Genevo: *Association Suisse de la Presse Internationale*, P.: S-ro Wohlgrath; sidejo: rue de l'Arquebuse, Genève.

Le Creusot: *Grupo Esperantista.*

Lubeck: *Firmo Krook Person*, Ekspedoj al Nordo, Eksport- kaj importkomisioj. Unterav, 8, Lübeck (Germanujo).

Osijek: *Salvator-Apoteko J. C. Dienes*, Osijek (Kroatio).

London: *Esperanta Pionira Librejo*, 135 Sellingcourt Rd, London.

Eksiĝoj por 1910: 3. — Entute 105 Entreprenoj.

FAKO ESPERANTO-OFICEJOJ

Novaj Esperanto Oficejoj.

Angers, librejo Evers, 21, rue Voltaire.

Cadiz, librejo Morijos, str. S. Francisko, 36.

Carcagente, Calle de la Saugre, 27.

Dubnigo, Mlaĝov Krum.

Genova, librejo Mondini, Via Cairoli, 39.

Lubeck. librejo Lubcke et Nohring, Breitestr, 31.

Manchester, The Exchange Book Shop.

Ninneafolis, Chas H. Briggs, 12, Old Colony Bldg.

Plevna, librejo Karaivanov.

Sosnovice, M. Zworzyanski, Starososnovicka, 46.

BALOTADO DE LA DELEGITOJ

Rezultatoj ĝis 6. Januaro.

La unua cifero montras la nombron de la membroj, la dua la nombron de la voĉdonintoj, la cifero post la nomo la nombron de voĉoj ricevitaj. La nomoj italike presitaj estas novaj Del. aŭ Vicdel. D. Delegito; V. D.: Vicdelegito.

Bradford. — 28, 18. D. Tuke Priestman, 17. — VD.: Holmes 13; W. H. Mather, 1, F-no Rowling, 1, F-no Fordoff 1.

Le Havre. — 38, 31. D.: G. de Coninck, 30; Hetzlen 1. — VD.: E. Gasse 30; Flaviĝny 1.

Belgrad. — 21, 15. D.: M. Budjevac 12; I. Menadoviĉ, ĝis nun D., 2; B. Petroviĉ 1. — VD.: 1. Nenadoviĉ 14; A. Marucio 1.

Le Creusot. — 21, 18. D.; Dejean 16: Decouches 1., Genevois 1. — VD.: *Forien* 15; Dejean, ĝisnun VD., 1.; Duband 1.; Genevois 1.

Bilbao. — 30, 30. D.: V. O. de Allende 30; V. D. *F. Diez* 30.

Paris-Nord. — 70. 38. D.: Robert 36; VD.: Murati 25; F-no Royer 2; Besnard 1; Burgaud 1; Auber 1; Chavet 1.

Edinburgh. — 35, 31. D.: *J. Malloch*, ĝisnun VD. 28; J. M. Warden, ĝis nun D. 3. — VD.: *J. M. Warden* 28; J. Malloch 3.

Angers. — 28, 20. D.: *H. Duveau* 20. — VD. P. Desnoës 20.

Braunschweig. — 21, 13. D.: F-no Jahns 11; S-ro Reinking 1. — VD.: *Reinking* 10; Shethmann 1; F-no Hærner 1.

Douai. — 21, 12. D.: Alberic-Humez 12. Neniu VD. elektita.

Neuchatel. — 23, 13. D.: G. Stroele 13. — VD. Ch. Perret 11; H. Stroele 1; F-no Schütz 1.

Magdeburg. — 90, 90. D.: F. Rockmann 90. — VD.: M. Usbeck 90.

Dusseldorf. — 19, 6. D.: Luis 6. — VD.: Freericks 6.

Manchester. — 20, 17. D.: Rhodes Marriott 17. — VD.: W. J. Lewis 16.

St.-Gravenhage. — 27, 18. D.: H. F. Pothast 18. — VD.: F-no *M. E. Pothast*, 16.

Rostov-s.-Don. — 36, 19. D.: A. L. Vejtcler 17; M. J. Fetisov 2. — VD.: M. J. Fetisov 15; Porosjuko 2; Gutman 1; Vejtcler 1.

Le Mans. — 21, 21. D.: A. Autin 21. — VD.: Lebatteux 20; Legrand 1.

Abbeville. — 101, 85. D.: D-ro Neuilliès 85. — VD.: *H. Guérillot* 85.

Bad-Godesberg. — 20, 18. D.: *Oster* 18. — VD.: *Marx* 18.

Kostroma. — 30, 25. D.: F-no Ŝarapov 24. — VD.: D-ro Cretaer 21; G. Kuzmin 2; F-no Sidorov 1; D-ro Ŝestakov 1; S-ro G. Kuzmin 2.

Leipzig. — 31, 19. D.: B. Kœtz 17; Petzold 1. — VD.: *Jannasch* 10; Heyne, ĝis nun VD. 6; Petzold 2.

Newcastle-on-Tyne. — 32, 17. D.: D.: S. E. Wright 16. — VD.: Wm. *Wreight-Brown*, 16.

Varsovio. — 67, 23. D.: D-ro Robin 23. — VD.: *Sandecki* 14; Roszkowska, ĝis nun VD., 9.

Sofia. — 27, 20. D.: G. Atanasov 19; G. Preŝkov 1. — VD.: G. Oreŝkov 12; G. Aktargief 7; G. Atanasov 1.

Daurigota.

UNUA KONGRESO DE U. E. A.

AUGSBURG (Bavarujo)

La kongreso de U. E. A. okazos en *Augsburg* de la *1a ĝis la 5a de Aŭgusto 1910.*

La Organiza komitato konsistos el:

1. *Honora prezidantaro*, kiu estos elektata post kvar semajnoj kaj konsistos el 25 30 geeminentuloj de la regiono.

2. *Kongresa komisiono.*

Ia Prezidanto: *S-ro G. Hoffmann*, direktoro de la komerca lernejo.

IIa Prezidanto: Reĝa majoro *S.ro C. Brand.* Sekretario: *S-ro W. Beideck*, Delegito de U. E. A.

3. *Help.-Komisionoj* por: a. *financoj;* b. *loĝejoj;* c. *akcepto;* d. *ekspozicio;* e. *kunvenejoj;* f. *amuzaĵoj, teatraĵoj*, k. t. p.; g. *ekskursoj* (sudbavara, Munchen, Nurnberg. regaj kasteloj, Oberammergaŭ); h. *gazetaro.* Entute 40-50 gesinjoroj.

De nun regulaj informoj pri la kongreso aperos en « Esperanto ».

Tagordo.

Ĉiuj Esperantianoj, Delegitoj, konsuloj aŭ simplaj membroj, kiuj intencas fari proponojn, diskutotajn dum la kongreso povas jam de nun ilin sendi al centra oficejo de U. E. A., 10, rue de la Bourse, Genève.

Ĉiuj proponoj estu tre precize redaktataj, akompanataj per raporto kaj projekto de dezir-esprimo aŭ regularo.

La Administra Fako.

Esperantiaj Informoj

Angers (Francujo). — La Iniciata Sindikato de regiona Anju decidis eldoni gvidlibron en tri lingvoj, franca, angla, esperantista. Ĉar tiu publikiĝo en Esp. estas valora helpo por nia afero, la Angersa grupo, kiu jam dediĉis gravan monoferon por ĝi, petas, ke oni bonvolu helpi ĝin per mendado de anoncoj en tiu gvidlibro senpage donacota al ĉiu trapasanta turisto kaj dissemota en ĉiuj landoj. Sin turni al S-ro H. Duveau, delegito, 13 *bis*, rue Hoche, por ricevi la kondiĉojn.

Cartagena (Hispanujo). — Okaze de la sukcesa festo por la jubileo de D-ro Zamenhof, S-ro Marting, nia fervora Delegito, faris bonegan paroladon por kaj pri nia Asocio.

Evora (Portugalujo). — La gazeto *O districo de Evora*, publikigis artikolon pri la utileco de U. E. A. por gejunuloj. Tie, dank'al nia Delegito, estis starigita Esp-of.

Minneapolis (Usono). — S-ro C.-A. Vilas, nia Delegito, publikigis en la grava gazeto *Globe Trotter*, of. organo de Cosmopolitan Club, internacia societo por interkorespondado, bonan artikolon pri U. E. A. kaj ĝiaj servoj.

Neuchatel (Svisujo). — Nia fervora Del. S-ro G. Strœle, publikigis en *Le Mercure* du bonegajn artikolojn pri Esp. kaj U. E. A., speciale pri la servoj de nia Asocio por komerco. La dirita gazeto estas organo de la svisa societo de komercvojaĝistoj.

Pleven (Bulgarujo). — Aperis propaganda bulgara folio pri U. E. A., kiun ni rekomendas al niaj Del. bulgarlingvaj (sin turni al S-ro Krestanof, Esp-Oficejo, Pleven) — gvidfolio de tiu fama historia urbo estas en preparo. — La diversfakaj konsuloj estis elektitaj.

Rouen (Francujo). — Nia Del-ino, S-ro Fournier publigis tre bonajn artikolojn pri U. E. A., en *Normanda Stelo* kaj komencis vigle agadi por nia Asocio. Esp-Oficejo estis aranĝita.

Sofia (Bulgarujo). — Nia Asocio daŭras ĝojige progresi. Sekve de la cirkulero de U. E. A. al la lernejestroj estis sendita publika peto al la direktoroj de la Sofiaj gimnazioj kaj al la ministro de Instruado por malfermi Esp. kursojn en la lernejoj.

Sogamso (Kolombio). — Komencas movado en tiu lando, dank'al nia Del. D-ro Abel de Rico. Kursoj estis malfermitaj kaj oni esperas, ke baldaŭ Kolombio vekiĝos por U. E. A.

Tiflis (Rusujo). — Laŭ iniciato de l'inĝenieroj Dzuba, Kulanda (Subdelegito de U. E. A.) kaj Kolubakin (bibliotekisto de Societo Esperantista Kaŭkaza) en Tiflis sin organizas Aeronaŭtika klubo, kiun jam partoprenas ĝis 150 anoj. Oni nun kolektas monrimedojn kaj intencas elspezi 5.000 $ por aĉeti monoplano.

(Komunikita de la Del.)

ESPERANTIA VIVO

Naskiĝo. — Al S-ro F. Rockmann, komitatano de U. E. A., Del. en Magdeburg, naskiĝis filo Hans-Otto Rockmann. Niajn gratulojn.

Fianĉiĝoj. — F-ino M. L. Jones, Delegitino en Liverpool, kun S-ro P. Blaise, komitatano de U. E. A. kaj Vicdel. en Londono. — F-ino Uhlmann, Esp-anino en Thun, kun S-ro G. Knutti, helpanto ĉe la Esperantia Librejo, en Genève.

Morto. — Ni kun bedaŭro eksciis pri la morto de fidela Esperantiano en Savannah, S-ro E. L. Mercer.

Por la rememoriga ŝtono starigota sur la tombo de F-no Schrœder, nia sindonema Delegitino en Kopenhag, la financa fako de U. E. A. donacis 5 Sm.

Transloĝiĝoj. — S-ro J. Eydelnanth, antaŭe en Lausanne, loĝas nun Bd Lobau 80 en Nancy. — D-ro Achinte, ĝis nun Subdel. en Amélie-les-Bains, transloĝiĝis en Montpellier.

Zamenhofa Jubileo.

Okaze de la kvindeka datreveno de mia naskiĝo mi ricevis grandegan multon da bondeziroj en plej diversaj formoj: telegramojn, leterojn, poŝtajn kartojn, gazetajn artikolojn, librojn, manuskriptojn, fotografaĵojn k. t. p. Ĉio ĉi tio profunde min kortuŝis, kaj mi tre dezirus esprimi al ĉiu gratulinto aparte mian plej koran dankon; sed bedaŭrinde tio estas por mi fizike neplenumebla. Tial oni volu pardoni min, ke, anstataŭ respondi aparte al ĉiu persono, aŭ almenaŭ al ĉiu gazeto, societo aŭ grupo, mi esprimas mian plej profundan dankon al ĉiuj kune, per ĉi tiu publika letero. La gazetoj esperantistaj faros al mi grandan komplezon, se ili publikigos mian dankon.

L. L. Zamenhof.

Varsovio, 20 XII 1909.

Esperantia Parolejo

La Enkonduko de Esperanto en la Komercaj Lernejoj

La Internacia Societo por la Disvolvigo de l'Komerca Instruado, kiu ĉiujare aranĝas internaciajn kursojn kaj eldonas multe legatan revuon, tiu societo enskribis en la ĵus aperinta numero de sia revuo jenan alvokon ankaŭ en Esperanto;

« La membroj de la Internacia Societo por la Disvolvigo de l'Komerca Instruado, amikoj kaj kontraŭuloj de Esperanto, estas petataj, informi nin, ĉu ili dezirasaŭ malaprobas, ke la *Internacia Revuo por la Komerca Instruado* regule publikigu en Esperanto resumojn de ĉiuj laboroj aperintaj en la revuo. »

La sama societo aranĝos kursojn en Wien proksiman jaron, kaj samtempe okazos grava kongreso de komercaj profesoroj kaj studentoj ĉe komercaj universitatoj. Tiu kongreso enmetos en sian laborprogramon la temon: « Enkondukado de Esperanto en la komercaj lernejoj ».

Ĉar la prezidanto de tiu granda internacia societo, S-ro A. Junod en Bern, estas nun tre fervora al nia afero, kaj ĉar jam dum la lasta kurso en Havre S-ro Karlo Bourlet far's du paroladojn kaj gajnis multe da adeptoj, ni povas esperi, ke la kongreso en Wien tre serioze diskutos pri la afero...

Samideanoj! Sendube niaj kontraŭuloj estos viglaj kaj repondos al la demando de la direktanta komitato kontraŭ la enkonduko de Esperanto en la revuo. Pro tio ankaŭ ni ne devas dormi sed montri al ili, ke Esperanto vivas kaj enhavas forton.

Ĉiu Esperantista fabrikanto, komercisto, negocisto kaj komercoficisto devas rigardi kiel honoran devon tuj al ĝi al Internacia Asocio por la Disvolvigo de l'Komerca Instruado kaj *voĉdoni por Esperanto.* La kotizaĵo ja nur estas 1.25 Sm. ĉiujare. Aliĝilojn oni adresu al S-ro A. Junod, Departemento Federala de Komerco en Bern, Svisujo. Mi petas ankaŭ informi min pri la aliĝo. Se el tuta mondo membroj alĝus al citita asocio tiu agado ne povus resti sen sukceso, kaj certigus al Esperanto la venkon tiel, ke ĝi baldaŭ eniĝus en ĉiujn komercajn lernejojn de l' tuta mondo. Se la komercaj lernejoj estos gajnitaj, baldaŭ sekvos la aliaj.

Pro tio, samideanoj de l' tuta mondo, se vi ne atentos ĉi tiun okazon vi ne plendu, se la komercistaro daŭrigos rigardi Esperanton kiel aferon de mallonga vivado. Refutu ĉi tiun opinion, alĝante kiel eble plej baldaŭ al la citita asocio kaj voĉdonante por Esperanto!

D-ro M. Kandt,

Estro de la Fako « Komerco kaj Industrio » de U. E. A.

Ĉu ankaŭ neesperantistoj povas uzi la servojn de U. E. A.?

Koncerne la Esperantiaj hoteloj (Oficiala Jarlibro p. 38) mi iomete miris ke oni allasis la aliĝon de hotelo kiel Esperantia hotelo nur kondiĉe ke iu en ĝi parolu Esperante. Ŝajnas al mi pli utile se la aliĝo estas plene libera. La sola kondiĉo devas esti pagi la kotizaĵon. U. E. A. povas konservi la rajton speciale diskonigi kaj rekomendi hotelojn, en kiuj laŭ la *sperloj* (ne plendoj!) de vojaĝantaj Esperantianoj oni parolas Esperante. Sama principo estas utila por ĉiuj U. E. A., aliĝoj.

Do ĉiuj hotelo, ĉiu firmo, ĉiu persono, paginte la kotizajon, havus la rajton uzi la servojn de U. E. A. t. e. peti informojn, diskonigi prospektojn kc. kc.

Pro tio estus necese ke la regularo de U. E. A. estu diskonigita en la naciaj lingvoj. Ĉiuj personoj kiuj bezonas la servojn, povas aliĝi, turnante sin en *nacia* lingvo al la loka delegito, kiu peras la internaciajn rilatojn per *internacia* lingvo.

Ekzemple: Mi, germano, volas anonci iau komercajon en rusaj gazetoj. Mi iras ĉe la delegito de mia loko kaj donas al li la anoncon germane skribitan. Li tradukas aŭ tradukigas ĝin esperanten, ĝin sendas al rusdaj delegjloj, tiuj-ĉi ĝin tradukas el Esperanto en rusa lingvo kaj enmetos ĝin en la rusaj gazetoj. La kostojn pagas la membro.

Tiel jam nun multegaj neesperantistoj povus uzi la servojn de U. E. A. Kaj certe ankaŭ multegaj estus instigataj lerni Esperanton.

Restas la demando: Kiel fariĝas la elektado de la delegitoj? Por tio ŝajnas al mi sufiĉe, se ĉe l'aliĝo de iu membro oni lin demandas, ĉu li havas la intereson partopreni al la elekto, do volas esti informata kiam nova delegito estas elektota. Multaj personoj havas nur la intereson uzi la servojn, sed ne prizorgi la organizon.

Fine mi konstatas ke tiamaniere la financoj de U. E. A. povas esti plibonigitaj sur vere komerca bazo, kaj same ĝi ĝajnus pli ĝeneralan signifon. Ju pli enspezoj, des pli potenco!

W. M. (Berlin).

XIa LISTO de ESPERANTIANOJ

kiuj pagis por 1909

LIMOGES (44-66). S.-D. Lamant. 26, A. Roux; 27, Labrusse; 28, S-ro Labrusse.

. . . . *Tuta sumo* 18

HYÈRES (44, 93, 21). S. D.-P. Richard. 1, Routis, 2, F-no Beyrien; 3, Richard; 4, F-no Barbaroud; 5, Besson; 6, Thell; 7, Nallet; 8, de Paemelaire; 9, Rossi; 10, Guillien; 11, Freund; 12, Bolognesi; 13, F-no Martin; 14, Mouler; 15, Besson.

. . . . *Tuta sumo: 15*

TERUEL (46.523). D.-J. Belenguer. 1, J. Belenguer Nuez; 2, E. Garcia Barrueta; 3, E. Gomez Rojas; 4, A. Bajona Peinado; 5, V. Sandrd Sanz; 6, D. Minguella Jola; 7, F. Navarro Salvaclov; 8, S. Doporto; 9, E. Hernandez; 10, L. Gomez Izquierdo; 11, Ricardo Navarro Lafuenta; 12, G. Perez Lapez; 13, R. Sandiez; 14, E. Octavio de Poledo; 15, R. Jevnandez; 16, A. Vicente Perez; 17, M. R. Holgado; 18, J. Avanda; 19, A. Pacheco; 20, E. Ibanez; 21, C. Bartolo; 22, N. Pastor; 23, V. Herrero Jarque; 24, M. Garcia; 25, E. Bonilla; 26, S. Diez; 27, J. Montesinos; 28, J. Maria Saragoza; 29, A. Balaguer.

. . . . *Tuta sumo: 29*

ODENSE (489,21). S. D.-A. Haller. 1, S-ino A. Jensen; 3, Bonde; 4, A. Johannsen; 5, S-ino G. Petersen; S-no J. Andersen; 7, A. Meinert.

. . . . *Tuta sumo: 7*

KOSTROMA (47, 35, 1). D.-A. Ŝarapov, 1, 1, F-ino A. Polubinska; 2, A. Medveder; 3, A. Belov; 4, S-ino V. Belov; 5, P. Golubev; 6, K. Nijegorodov; 7, P. Birjukov; 8, N. Bonny; 9, G. Kuzmin; 10, V. Blagonravov; 11, F-ino S. Zjukov; 12, V. Semjenov; 13, J. Hŝakov; 14, B Panfilov. 15, M. Isay; 16, N. Gorski; 17, D-ro Cvetaer; 18, V. Aristov; 19, Pastro D. Kostilco; 20, F-ino M. Razumovska.

. . . . *Tuta sumo: 20*

Antaŭaj listoj,	2.563
Sumo de la 11a listo,	306
	2.869
Publikigotaj,	2.400

Oni legu atente la 4an paĝon de *Esperanto.*

GRAVA AVIZO

Ni avizas niajn abonantojn, kies abono finiĝis kun tiu No, ke, en la okazo se ili ne ankoraŭ repagis aŭ formale malabonis, ni enkasigos ilian reabonon per la poŝto, aldonante la elspezojn por la repagigo. La abonantoj loĝantaj en landoj, kie poŝtrepagoj ne estas akceptataj, estas treege petataj tuj sendi sian reabonon por ne kaŭzi interrompon en la ekspedado.

La plej simpla kaj ŝpariga maniero reaboni ESPERANTO estas pagi al la loka Esperanto-Oficejo aŭ Delegito.

Esperanto-Movado

En *Espero Katolika* (No 60 decembro 1909) aperis detalaj informoj kaj la programo de la *Ia Internacia Kongreso de la katolikaj Esp.* (Parizo, 30an de marto, 3an de aprilo). Jen ĝi estas:

PROGRAMO:

Temoj. — La celo de nia kongreso estas duobla: unue *(nerekta* celo), doni al la mondo katolika *vivantan, evidentegan pruvon* de la utileco de la lingvo internacia por la katolikismo; due, organizi definitive kaj praktike la *Tutmondan Katolikan Unuiĝon Esperantistan.*

Ĉar ĝi povos esto utila pour la Eklezio *nur se ĝi havos specialan direkton, spiriton kaj agadon*, ni devos kiel eble plej precize studi kaj difini dum tiu kongreso tiun *direkton*, tiun *spiriton* kaj tiun *agadon.*

Ni do pristudos internacie nian estontan sintenadon en la plej urĝaj kaj gravaj demandoj rilataj al la vivo kaj al la prospereco de la Katolikismo.

1a *La Unueco en la Eklezio: Kiamaniere ni povas helpi al ĝi?* Raportoj de Angloj, Rusoj, Bulgaroj, Rumenoj, k. t. p. pri tiu speciala punkto. — Aliaj raportoj pri malpli gravaj, sed tamen interesaj iniciatoj, kiuj povas helpi al *pli granda* unueco en la Eklezio (ekz.: unuforma prononco de la latina lingvo);

2a *La Religia instruado:* ĝia neceseco; ĝiaj diversaj formoj: apologetiko, paroladoj, misioj, k. t. p. Raportoj sintezaj el diverslandanoj (Ĉiu raportanto pri tiu demando devos komence paroli tre klare kaj tre nete. pri la situacio de la katolika religio en sia lando);

3a *La Agado Sociala:* ĝia nepra neceseco. La Evangelio estas fonto de sociala Justeco. Diversaj movadoj socialaj inter katolikoj. Diversaj penadoj: edukado, sociala spirito, sociala scienco, popolaj kursoj, verkoj socialaj: Ligoj de Aĉetantoj; laboristaj domoj; batalo por observado de la dimanĉa ripozo; batalo kontraŭ alkoholisma, diboĉo kaj pornografio; junula kaj junulina prezervado; internacia protekto de la junulinoj. (Estas necese, ke ni havu raportojn pri la ĉefaj movadoj socialaj katolikaj ekzistantaj en ĉiuj landoj.)

4a Fine la *materiala kaj praktika organizo* de la *Katolika Unuiĝo.*

De nun ĉiu kongresonto havas le devon prepari aŭ preparigi raportojn pri tiuj diversaj demandoj.

Ĉiuj raportoj estu *klaraj, precizaj, mallongaj* kaj *zorge skribitaj.*

Horaro. — Merkredon vespere 30an de marto. — Solena malferma kunsido, dum kiu parolados nur en esp. Katolikaj Esp. eminentuloj de diversaj landoj. (Tiu kunveno estos publika; afiŝoj en Parizo ĝin anoncos, kaj la redakcioj de ĉiuj jurnaloj en Parizo ricevos specialan inviton por ĉeesti.)

Jaŭdon. — Matene: Diverso en la *Katolika Instituto* kun prediketo kaj kantado de kantikoj en esperanto. — Laboraj kunsidoj. — Posttagmeze: Vizitoj. — Labora kunsido.

Vendredon. — Matene: Funebra Diservo por Abato Peltier kun prediko. — Laboraj kunsidoj; Vizitoj.

Vespere: Publika kropaganda mitingo pri « Esperanto kaj ĝia utileco por katolikoj ». Paroladoj en franca lingvo kaj en esperanto.

Sabaton. — Laboraj kunsidoj. — Ekskursoj.

Dimanĉon. — Matene: Solena Diservo kun prediko kaj kantoj; lasta kunsido. — Posttagmeze: Pilgrimo al Montmartre kun la benita flago.

Vespere: festeno tostoj; adiaŭa teo kun koncerto.

Loĝado. — La Loka Komitato de la Kongreso zorgas por trovi, en la ĉirkaŭaĵoj de la Kongresdomo taŭgajn hotelojn. Sufiĉas, ke ĉiu kongresonto, mendante sian kongrzkarton diru kian sumon li deziras elspezi por sia ĉiutaga vivado (La minimuma sumo estas 2.40 por ĉiu tago).

La Komitato. — La Organiza komitato konsistas el sekvantaj personoj: S-ro Richardson, S-ro Pastro Gautier, paroĥestro de Saint-Gervais (Paris); S-roj Abatoj Duvaux, Derroite, Chevallier, Aigouy;

S-ino Baronino de Ménil, F-ino Larroche, S-ino Josée Guivy, S-ro Cl. Colas.

La *Internacia Komitato* konsistas el ĉiuj korespondantoj de *Espero Katolika* en diversaj landoj, kaj el la estroj de la naciaj sekcioj de *Katolika Unuiĝo Esperantista.*

Jam inter la *honoraj komitatanoj* ni havas katolikajn eminentulojn; ni publikigos oportune la plenan liston de ĉiuj, kiuj, en diversaj nacioj, donos al ni sian nomon.

Jubileo de Dro Zamenhof. — Estas tre malfacile nomi tie-ĉi ĉiujn grupojn kaj ĉiujn lokojn, kie la jubileo de nia Majstro estis festata. En ĉiuj flankoj de l'mondo kolektiĝis la esp.-istoj por manifesti sian unuecon kaj dankemecon al la genia kreinto de la lingvo internacia. La festo estis sukcesplena. Multaj jurnaloj ne esperantistaj kaj eble, eĉ ne esperantemaj raportis pri tia manifestacio. Niaj samideanoj uzis ĝin por vasta kaj forta propagando. Sed, ŝajnas al ni, ke multaj el niaj samideanoj interesiĝos, pri tio, kio okazis en Varsovie, en la urbo, kie loĝas Majstro mem. Jen, tio kion skribas al ni nia korespondanto, Dro Robin el Varsovio: « La Jubilea Festo sukcesis honege: tagmeze ni kolektiĝis ĉe la Majstro, legis centojn da telegramoj, vidis multajn donacojn kaj pasigis kelkajn agrablajn horojn ĉe la tablo, vespere okazis granda koncerto publika, kiun ĉeestis 600 personojn. La Majstro kaj Majstredino ĉeestis; regis granda entuziasmo, la ĉeestantoj ĉirkaŭis la Majstron kaj ĥore kantis la « Espero'n ». Poste okazis vespermanĝo; ĝin ĉeestis la Majstro kaj provincaj gastoj. Ĉiuj gazetoj, ĝis nun obstinaj, enpresis artikolojn pri la Majstro kaj la festo ».

The British Esperantiste (No 61, januaro 1910). — Paroladoj: En Londono faris propagandan paroladon S-ro Bolingbroke Mudie. En la sama urbo S-ro Brown faris paroladon kun lumbildoj pri Barcelona kongreso. En Sutton ĉe la kunveno de « knaba vivosava Brigado » unu knabo paroladis en granda publika ĉambrego. En Derby faris propagandajn paroladojn S-ro A. Watson kaj J. Potter. En Montrose, S-ro J.-D. Simpson. En Aŭstralio, en Sydney, S-roj Woodhouse, Wallace kaj S-ro Bluett.

Kursoj estis organizitaj en: Londono, Ashington, Bedford, Burnley, Derby, Kettering, Portsmouth (2), Reading, Forquay (6), Widnes. En la sama Nro ni legas, ke nia ĉie konata kunbatalando S-ro Ĉefeĉ pro troa okupateco estas diviĝata forlasi sian eldonejon (de la ĉefeĉaj ŝlosiloj) kaj la internacian propagandejon. Li do fordonacis la tutan entreprenon al la Brita Esp. As. kaj por la komenco li donacas 5.000 Sm., kiel fundamentan kapitalon, esperante, ke aliaj malavaraj samideanoj sekvos lian ekzemplon kaj ankaŭ donacos por tiu simpatia entrepreno. La esperantistaro ne forgesos la nomon de S-ro Ĉefeĉ (Herbert F. Hœveler), tiu sendaca kaj malavara pioniro de nia ideo.

D-ro V.-J. Clark, M.-A., malavare dediĉis mondonacon, kiel premion por la plej progresintaj lernantoj en la Esp. kurso nun kondukata ĉi-tie, en la « Stamford-road School ». Imitinda ekzemplo!

Franca Esperantisto (No 1, januaro 1910). — Paroladoj okazis en: Apt- S-ro V. Laval; Bourg, S-roj Dor kaj Drudin; Nevers, S-ro Darnaud.

Kursoj estis organizitaj en: Angers, Bordeaux (8), Donai, Nevers, Nogent-sur-Seine, Orléans (5), kelkaj novaj grupoj estis fonditaj.

En Le Creusot, la tiea ĉiusemajna gazeto *Le Journal du Creusot* estas tute varbita al afero; ĝi eĉ ŝanĝis sian subtitolon: « Loka, politika, ekonomia, komerca kaj *esperantista* revuo ». Ĝi plie komencis, la 11an de novembro, publikigi tute plenan kurson de Esperanto, post kies fino ĝi malfermos inter siaj legantoj konkurson, kiu gajnigos monajn premiojn kaj kiel juĝantaron, tiun de la grupo. Aliparte, tiu-ĉi gazeto fariĝis la oficiala organo de la Esperantistaro, kaj malfermis fakan rubrikon « Esperanto », en kiu ĉiusemajne ĝi raportas.

S. S.

PECKA (Bohem., Aŭstrio). — S^ro Josef Krómarik, n° 5. PI.

BARCELONO (Hispanujo). — Grupo Stelo, S^ro Font Perxes, str. Unio 6, pral. PI.

MILANO (Italujo). — S-ro E. Castoldi, viale Volta, 8 (pri teatraj aferoj).

LONS-LE-SAULNIER (Francujo, Jura). — S-ro A. Pernet, 5, rue des Salines, PI. PM.

ORLÉANS (Francujo). — S-ro M. Denis, 53, rue de la Gare, PI.

BARCELONA (Hispanujo). — S-ro Elias Costa, Viserta, monistrolo de Montserrato.

LE HAVRE (Francujo). — F-ino I. Polet, rue des Marches, PI.

PARIS (Francujo). — S-ro G. Parisot, 15, rue Montmartre, deziras adresojn de korespondantoj por siaj lernantoj.

ČERVENY-KOSTELEC (Aŭstrio, Bohemujo). — S-ro Odon Keyzlar, PI., kaj fotografaĵoj. — F-ino J. Supichova, instruistino, PI. (naciaj tipoj aŭ kostumoj ; donas adresojn de bohemoj Esp-istoj por Koresp.

VERSAILLES (Francujo). — S-ro Chilard, 4, rue Pierre-Bertin, PI. PM.

PARC-SAINT-MAUR (Francujo). — S-ro Vanderrielle, 56, rue du Petit-Bois, PI. (kun ne francoj).

WASIGNY (Francujo, Ardennes). — S-ro G. Landragin, PM., PL.

BORGESHOUT (Belgujo). — S-ro Van de Zande, Montens str., 13.

VILNA (Rusujo). — S-ro K. Niewenglowki, raulek Bialy, 8, l. 15, PI.

STRAZEK (Aŭstrio, Moravio). — S-ro A. Jouza, PI., PM.

PETERBURGO (Rusujo). — S-ro E. Kodil, Pet. stor. Bol. Grekeckaja 28, Kv. 9, PK. PI (kun neeŭropanoj).

BAR-SUR-AUBE (Francujo). — F-ino S. Gouilly, PI. — S-ro L. Virey, kolegio, PI. PM.

SAN-SEBASTIAN (Hispanujo). — S-ro M. Alvarez, mirakruz, drogueria, PK.

ROUBAIX (Francujo). — S-ro A. Dubor, 30, rue du Bois, PI.

PRAHA-ZIZKOV (Aŭstrio). — S-ro K. Reinwald, Chodska, 18, PI., PM. (markoj sur la bildflanko).

ERLANGEN (Germanujo). — S-ro R. Loy, stud. jur. Anfelstr. 9, PI. (kun neeŭropanoj).

NAZIH (Azia Turkujo). — S-ro Teofil Nevzad, sekr. de tribunalo, PI.

BARCELONA (Hispanujo). — S-ro D. Nebo, str. Luis Antunez, 18 *bis*, Gracia PI. — F-ino J. Vidal, str. Luis Antunez, 18 *bis*, interior, PI.

MILOŜ RAKOVNIK (Aŭstrio, Bohemujo). — S-ro Alavacek, 373, PI., PM.

MOSKVO (Rusujo). — S-ro S. Makarov, Boĵedomskij, per. d. 20.

SABADELL (Hispanujo). — S-ro J. Puig, str. Montserrat, 49 (ne kun Eŭropanoj). — S-ro J. Julia, via Masagne, 46, PK. PL.

AARAU (Svisujo). — S-ro M. Zysset, Ziegebrain, 424.

BARACALDO (Viscaya, Hispanujo). — S-ro V. Echarandio, PI., PM.

OBER EINSIEDEL (Aŭstrio, Bohemujo). — S-ro W. Schœne; S-ro E. Hille; S-ro O. Thomas.

Petoj kaj Proponoj

PROPAGANDO ORTOLOGA. — Estingado de la paŭperismo (malriĉegeco) mentala kaj materiala per la rimedo de la *Universitato Ortologa* kaj *Sociokrataj Burĝoj*. Ĉiuj, kiuj aspiras al la solvo de la granda problemo de l'homaro, estas invitataj sin konigi. Turnu vin al Magnus Sœndahl, Rua do Hospicio 240 (1° andar), *Rio-de-Janeiro* (Brazilujo).

AŬTOMOBIL-KONDUKISTO, singardema, serĉas en Svisujo okupadon por la venonta somero. Sin turni al Ed. Govees, rue Violet, 17, Paris.

PENSIONO. — Familio de geprofesoroj ĉe la superaj lernejoj akceptas kelkajn fraŭlinojn en pensiono. Vivo agrabla kaj gaja. Ĉarma artista hejmo kun mirinda situacio kaj bonega aero, borde de l'fama Geneva lago (*France*, Esperante, germane, angle). Adr. : S^ro Vittel, prof. « La Vegnetta ». *Morges* par *Lausanne* (Svisujo).

FOTOGRAFANTO deziras interŝanĝi fotografaĵojn, interesajn por la propagando de Esperanto, PK. de grupoj, k. t. p. Oni turnu sin al la adreso : C. D. Baxandall, F.B., E. A., 23, Portland St., Lancaster (Anglujo).

Korespondo. — S-ro E. Gabert, 10, rue Claude-Delaroa, Saint-Etienne (Francujo) deziras interŝanĝi PI., montrantajn interesajn preĝejojn aŭ monaĥejojn ; ĉiam respondos per belaj PI.

POŜTKARTO-REVENDANTOJN serĉas Eldonejo Esperanto, Germanujo : Leipzig, Langestr. 27.

Financoj. — Personoj dezirantaj deponi siajn kapitalojn kun plena garantio en Rusujo por 8 % jare, volu sin turni laŭ adreso : S-ro Vladimir Krajev, Tcĥernajevkaja, 14, *Tachkent* Sir Dariinskoj oblasti, Rusujo.

Lernejo por Franca & Esperanta lingvoj. — En Morges (Franclingva Svis.) apud la mondfama Geneva Lago ; belega vidaĵo ; trankvila restadejo. Esperanto-Oficejo & societo en la urbo. Favoraj kondiĉoj. Speciale rekomendata, hejma vivado. Por ĉiuj informoj, oni sin turnu al la adreso : F^no A. Richardet, Esperanto-domo, Morges, aŭ al Esp. Ofic. de U. E. A., S-ro Jayet (Morges).

ĈIUJ ELDONANTOJ de Esp. poŝtkartoj, propagandaj markoj kaj aliaj esperantaĵoj estas petataj sendi al mi specimenojn kaj prezarojn de siaj eldonaĵoj. Bibliotekisto de Lodza Esp. Societo, S-ro W. Pfeiffer, poŝta kesto 499. Lodz (Polujo).

ESPER-ISTA STUDENTO dez. koresp. per PI. kun samideanoj en Holando, Sved., Dan., Rus., Ital., Hispan., Portugalujo. Akurate respondos. Queen's R^d Evĝ. Centre (L. C. C.), Dalston, London. N. E. (Anglujo).

RIPREZENTANTO de fabriko, tre konata ĉe la firmoj (artikloj por tajloroj) deziras alian riprezentadon, escepte por veluroj kaj silkaĵoj. Sin turni al S^ro Gillet, 4, rue des Petits-Champs, *Paris*.

Studento. — Esp. organo de studentoj aperonta en septembro 1909 serĉas korespondantojn en ĉiuj landoj. Jarabono 1 $ (pagita antaŭ 1 sept. nur 0.75 $). Adreso : *Praha*, 516, K. Kuthan.

Komercaj reklamoj

TRA LA FILATELIO

Internacia monata organo de ĉiuj kolektistoj de poŝtmarkoj & poŝtkartoj. Jare : En Francujo 2 fr. 10, 0.80 $. En ceteraj landoj 2 fr. 50, 1 $, ĉe S-ro Fize, au Pastissou, Béziers (Francujo).

Ekspeda firmo. — Firmo Krook & Person, en Lübeck (fondita 1876). Ekspedoj precipe al Dan-, Sved-, Rusujo & Finlando.

Komercaĵoj. — S^ro A. Rowlands (Box 183, Invercargill, New-Zeland) deziras koresp. pri komercaĵoj revendeblaj en la Anglaj Kolonioj kaj pri la produktaĵoj de Nov-Zelando.

CENT DIVERSAJ POŜTKARTOJ. — Esperantaj por elekti. Mendu prezaron de Eldonejo Germanujo ; Leipzig, Langestr. 27.

Silkaj esperantaĵoj. — B. Peyraud, Viedel. U. E. A., rue de la Loire, 41, Saint-Etienne, Francujo.

Flagetoj, kravatoj verdstelumitaj por samoj, 5 modeloj. — *Atlasa rubando*, kun verdstela desegno, por sam-inoj. — *Vualskarpoj* esperantistaj, el blanka gazmuslino. — *Bildoj teksitaj* el silko, veraj teksaj ĉefverkoj. — Kontraŭ 0 fr. 30 (0.12 $) poŝtm. aŭ 1 respondkupono, oni ricevas silkan flageton kaj la ilustritan prezaron.

BARCELONA KONGRESO. — 14 belegaj gravuraĵoj de la Kongreso Barcelona nur $ 0.55. Eldonejo Esperanto, Germanujo : Leipzig, Langestr. 27.

AL LA KOLEKTISTOJ

Post kelkaj jaroj, *grandan valoron* havos la plena kolekto de la gazeto.

ESPERANTO

Do, rapidu mendi ĉi tiun plenan kolekton dum ĝi estas ankoraŭ havebla po malkara prezo.

La tuta Kolekto (60 n^o j), afrankite 2.50 $.

Sin turni al la Administrejo (10, rue de la Bourse, Genève).

Malnovaj n-oj antaŭ 1 Decembro 1908 ne estas izole aĉeteblaj.

La Administranto (Gérant) : DUVAL

Laborista Kooperativa Presejo, 15, rue Amiral-Roussin. Dijon (Francujo)

3.000 membroj EN FREMDAJ LANDOJ

Jara Kotizaĵo 2 dolaroj (4 $)

Membroj havas la jenajn profitojn : Ricevi informojn el ĉiuj landoj. Konatiĝi antaŭ ol forveturi eksterlanden

CHARTERED A.-D. -- 1900

Sinjorinoj et Sinjoroj estas akceptataj por membreco Prospektoj kontraŭ afrankpago (*senpage al la akceptitaj*). Adresu leterojn kaj monon al **Sekretario de C. C. C.**

Korespondi en fremdaj lingvoj. Interŝanĝi Revuojn, poŝtkartojn, poŝtmarkojn, fotografaĵojn, plantaĵojn, insektojn, k. t. p.

Milwauke, Wisconsin, U. E. A.

Vojo por aliĝi. — 1. Skribu vian nomon kaj adreson (legeble) kun unu aŭ pluraj referencoj. — 2. Skribu la lingvojn, kiujn vi komprenas. — 3 Konigu la temon pri kiu vi deziras korespondi. — 4. Sendu la kotizaĵon (4 $) per ĉeko aŭ poŝtmandato. Via nomo estas enskribata kaj vi ricevos ĉiujn paperojn kaj ekz. de *Globe Trotter* kun la plena listo de l'membroj.

ĈASOPIS ĈESKÝCH ESPERANTISTŮ

Kun literatura aldono « *Legolibro de Bohemaj Esperantistoj* » oficiala monata organo de bohemaj Esperantistoj kaj de centra asocio.

Bohema Unio Esperantista *(B. U. E.)*, kiu unuigas tiutempe *43 societojn*. Ĉiu numero de tiu ĉi revuo enhavas po 20 paĝoj da plej bona teksto : artikoloj originalaj kaj tradukitaj, parto oficiala, esperanta movado en fremdlando kaj inter Bohemoj, bibliografio, adresaro de korespondantoj, k. t. p.

Jara abonpago : 3 kronoj ($ 1.50) Red. kaj Adm. : Praha II, 2023, *Ed. Kühnl.*

(Rabato por Societoj).

ĴUS APERIS LA IV^a Eldono de la Jarlibro de U. E. A.

GVIDFOLIOJ DE U. E. A. Mendu Kolekton de 25 sd.

Universala Esperantia Librejo

10, rue de la Bourse, GENÈVE (Suisse)

Vendas ĉiujn eldonaĵojn de U. E. A. kaj ĉiujn Esperantaĵojn (propagandiloj, lernolibroj, literaturajn kaj sciencajn, verkojn, k. t. p.).

Oficialaj eldonaĵoj de U. E. A. :
rekomendataj al ĉiuj Esperantianoj

Oficiala Jarlibro (Plenaj informoj pri U. E. A., ĝia organizo, ĝiaj servoj kaj la maniero ilin uzi, k. a. Plena listo de la Deligitoj, Vicdelegitoj, Subdelegitoj, Esp.-Oficejoj de U. E. A.). Necesega por ĉiuj membroj. Prezo : 0,30 Sm.

Oficiala insigno (verda stelo kun blanka rando, rezervita por Esperantianoj). Prezo : 0,36 Sm.

Oficiala Marko (gluota sur la korespondaĵoj de la Esperantianoj) 1 sd. por ekzempl. (minimumo 10 ekz). Por Esp.-Oficejoj rabato da 15 % por ĉiu mendo de pli ol 100 ekz.

Oficiala leterpapero (por Delegitoj, Subdelegitoj kaj membroj) 100 folioj : 0,75 Sm.

Oficialaj kovertoj. Prezo, 100 ekz : 0,60 Sm.

Oficialaj poŝtkartoj. Prezo, 100 ekz. : 0,75 Sm.

Gvidfolioj de U. E. A. (Rekomendataj al ĉiuj vojaĝantaj Esperantianoj). Senpage riceveblaj kontraŭ marko aŭ kupono da 0,10 Sm. Kolekto po $ 0.25.

Universala Esperanto-Asocio, ĝia celo, ĝia organizo, ĝiaj praktikaj servoj, ĝia signifo. Propaganda broŝureto. Prezo, 10 ekz. : 0,20 Sm.

Oficiala Bulteno (senpaga por Delegitoj, Subdelegitoj kaj Konsuloj).

PROPAGANDAJ BROŜUROJ EN NACIAJ LINGVOJ :

Universala Esperanto-Asocio. Enkonduko, celo, organizo, praktikaj servoj, socia, signifo, konsiloj, al la interesatoj, k. t. p. Tiu bonega propaganda broŝuro, kiu klare konigas U. E. A. al la neesperantista publiko, estas nepre rekomendata al ĉiuj niaj propagandistoj.

Ekzistas ĝis nun eldonoj en lingvoj *franca, germana, hispana, rusa* kaj *itala.* Eldonoj angla, kaj portugala estas en preparo. Resumoj en lingvoj *dana* kaj *holanda.*

Prezo, 10 ekz. : 0,20 Sm.

AVIZOJ : Ĉiuj mendoj estu sendataj al **Universala Esperantia Librejo, 10,** rue de la Bourse, *Genève* (Svisujo), Tamen, nacilingvaj propagandaj broŝuroj estas ankaŭ riceveblaj jenaj el la adresoj :

D^ro M. KANDT, 8, Neuer Markt, *Bromberg* (Germana).
P. LINARES, Santo-Basilio, *Cordoba* (Hispana).
A. TELLINI, Vallescura, 11, *Bologna* (Itala).
S. SZABUNIEWICZ, Mjasnickaja, d. Zimin, *Moskva* (Rusa).

Kalkulo estas malfermata nur al Delegitoj. Ĉiuj aliaj personoj devas aŭ mendi per sia loka Delegito, aŭ kunsendi la monon samtempe kun la mendo. Per-sonoj, kiuj deziras rekomendigi sian mendaĵon, aldonu 0,10 Sm.